

Vuosikertomus 2018

Kymenlaakson Sähkö vietti 100-vuotisjuhlavuotta vuonna 2018. Vuosi oli toiminnallisesti ja taloudellisesti onnistunut, ja jatkoimme toiminnan uudistamisen ja kehittämisen tiellä. Mittavat investoinnit sekä sähköverkkoon että sähköntuotantoon alkoivat tuottaa tulosta. Toimitusvarmuus oli ennätystasolla ja hiilineutraalin tuotannon osuus on pystytty nostamaan lähes 90 %:n tasolle. Yhtiömme sai henkilöstötutkimuksen perusteella tunnustuksen yhtenä Suomen innostavimmista työpaikoista.

Kymenlaakson
Sähkö

SISÄLLYSLUETTELO

Vuosi lyhyesti

- Toimitusjohtajan katsaus
- Toimintaympäristö
- Strategia
- Avainluvut 2018
- Henkilöstö 2018

Liiketoiminta

- Energialiiketoiminta
- Verkkoliiketoiminta

Vastuullisuus

- Luotettavaa energiaa
- Kilpailukykyistä energiaa
- Ympäristöystävällistä energiaa
- Vuorovaikutteista energiaa

Hallinnointi

- Johdoryhmä
- Hallitus
- Hallintoneuvosto
- Riskienhallinta

Hallituksen toimintakertomus

- Toimintaympäristö
- Konsernirakenne
- Taloudellinen asema ja tulos
- Henkilöstö
- Liiketoiminta
- Tutkimus- ja kehitystoiminta
- Toiminnan riskit ja epävarmuustekijät
- Ollennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen
- Tulevaisuuden näkymät
- Omistus ja hallinto
- Hallituksen esitys voittovarojen käyttämisestä
- Toimintakertomuksen allekirjoitukset
- Tunnuslukujen laskentakaavat

Tilinpäätös

- Konsernin tuloslaskelma
- Konsernin tase

Konsernin rahoituslaskelma
Emoyhtiön tuloslaskelma
Emoyhtiön tase
Emoyhtiön rahoituslaskelma
Tilinpäätöksen liitetiedot
Sähkötoimintojen eriyttäminen
Muun sähköliiketoiminnan tuloslaskelma
Muun sähköliiketoiminnan tase
Tilintarkastuskertomus
Hallintoneuvoston lausunto
Kymenlaakson Sähköverkko Oy tuloslaskelma
Kymenlaakson Sähköverkko Oy tase

Vuosi lyhyesti

Keskeisiä tapahtumia vuoden varrelta

01–04 / 2018

- Metsälän tuulivoimapuisto otettiin käyttöön tammikuussa 2018, ja KSOY:n tuulivoimalla tuotetun sähköenergian määrä nousi 60 GW:n vuositasolle.
- KSOY 100 -juhlavuosi käynnistyi Virtaa palloon -lasten liikuntatapahtumalla Kouvolassa.
- Avasimme helmikuussa uuden energiaa.ksoy.fi-verkkosivuston yhdistämään energianeuvontasivuston sekä verkkolehden.
- Sähköverkon johtokatuja raivattiin Hollollassa ja Orimattilassa yli 400 kilometrin matkalta.
- KSOY:n sähkönsaantioikeus Vaskiluodon Voiman Seinäjoen laitokselta päättyi 1.3.2018.
- Mittavat sähköverkon toimitusvarmuusinvestoinnit käynnistyivät Miehikkälässä.
- Otimme käyttöön uuden sähkönjakelun häiriötiedotepalvelun, ja ilmoitamme asiakkaille etukäteen suunnitelluista työkeskeytyksistä.
- Energiaa ja elämää -marketkiertue toteutettiin 14 kohteessa.

05–08 / 2018

- Sähköverkon lentokuvauksia suoritettiin Kotkan, Haminan, Virolahden ja Miehikkälän sekä Kouvolan itäosan alueilla.
- Kesän mittavimmat myrskyt koettiin juhannuksena ja kesäkuun lopussa. Pahimmillaan juhannuksena oli sähköttä reilut 2 000 asiakasta.
- KSOY 100 -juhlavuoden merkeissä sponsorointiin 14 kesätapahtumaa verkkoalueella touko–elokuun aikana.
- Helikopteriraivausta suoritettiin Loviisan, Lapinjärven, Askolan, Pukkilan, Myrskylän ja Mäntsälän sekä Orimattilan eteläosan alueilla yhteensä 230 kilometrin verran.
- Energiaa ja elämää -kesäkiertue wattivaunuineen vieraili kymmenessä tapahtumassa kesän aikana.
- KSOY:n Loviisan toimipiste suljettiin heinäkuun lopussa.

09–12 / 2018

- Yhtiön 34. sähköasema valmistui Miehikkälään. Sähköaseman rakentamisen lisäksi investoitiin puuvarmaan 110 kV -johtoon sekä noin 8 km pituiseen maakaapelointiin. Lisäksi pylväsmuuntamoita korvattiin puistomuuntamoilla.
- Kuisma-myrskyn voimakkaat tuulet ja myrskypuuskat katkaisivat sähköt noin 3 000 asiakkaalta syyskuun lopussa.
- Jaoimme lähes 8 000 euroa stipendeinä verkkoalueemme nuorille urheilijoille ja kulttuuriharrastajille.
- Kymenlaakson Sähköverkko pilotoi ilmajohtojen tarkastusta dronen avustuksella.
- KSOY ja Net Group Nordic Oy solmivat sopimuksen uudesta asiakastietojärjestelmästä lokakuun lopussa. Uusi järjestelmä otetaan käyttöön alkuvuonna 2020.
- KSOY täytti 100 vuotta 30.10.2018.
- Yhtiön historiikki "Virran väen vauhdikas vuosisata" julkaistiin. Teoksen kirjoitti toimittaja, kirjailija Reijo Hämäläinen.
- Aurinkosähköjärjestelmien myynnissä ylitettiin tavoitteet selvästi, kun joulukuussa ylittyi 100 kappaleen myyntimäärä.

Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2018, joka oli Kymenlaakson Sähkön 100. toimintavuosi, oli toiminnallisesti ja taloudellisesti onnistunut. Verkkotoiminnassa toimitusvarmuus parani edellisvuodesta merkittävästi. Konsernin liikevaihto kasvoi 30,6 miljoonaa euroa (33 %) ja vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi 5,6 miljoonaa euroa (32 %) edellisvuoteen verrattuna. Liikevaihdon kasvuun vaikutti merkittävästi sähköntuotannon kirjaustavan muutos. Tuloskehitys oli vahvaa, mikä mahdollistaa sekä investointitason säilyttämisen että kasvavan omistajatuloutuksen.

Kuluvan vuosikymmenen aikana tehdyt mittavat investoinnit sekä sähköverkkoon että sähköntuotantoon alkavat tuottaa tulosta. Vuodesta 2010 lähtien olemme investoineet sähköverkkoon noin 140 miljoonaa euroa. Verkkoyhtiön määrätietoinen panostus toimitusvarmuuteen näkyi suotuisan säätilan ohella katsauskauden keskeytysluvuissa, jotka olivat huomattavasti viime vuosia alhaisemmalla tasolla.

Sähköntuotantoon on 2010-luvulla investoitu puolestaan yli 50 miljoonaa euroa. Investoinnit ovat kohdistuneet hiilineutraaliin sähköntuotantoon, tuulivoimaan, vesivoimaan ja ydinvoimaan. Samanaikaisesti on suljettu Kymppivoima Oy:n kautta omistamiimme fossiilisiin polttoaineisiin perustuvia tuotantolaitoksia. Näillä toimilla hiilineutraalin tuotannon osuutta on kyetty nostamaan 50 %:n tasolta lähes 90 %:n tasolle ja sähköntuotannon kokonaismäärä on säilynyt entisellään.

Energia-alan toimintaympäristön muutosilmiöt kuten ilmastomuutos, uusiutuvien energiamuotojen nousu ja digitalisaatio ohjaavat energia-alaa yhtä voimakkaammin. Nämä vaikuttavat asiakkaiden energiavalintoihin ja edellyttävät energiyhtiöiltä uusien palveluiden kehittämistä. Kymenlaakson Sähkössä olemme halunneet

lisätä asiakkaiden vaikutusmahdollisuutta omavaraisuuteen ja ympäristöystävällisyyteen tarjoamalla aurinkosähköjärjestelmiä pientalo kohteisiin ja yrityksille. Vuoden aikana toimitimme yli 100 aurinkojärjestelmää ja vuoden lopussa verkkoon oli liitetty 505 järjestelmää.

Yhtiön perustamisesta tuli kuluneeksi 100 vuotta 30.10.2018. Juhlavuoden kunniaksi julkaisimme uuden historiikin, Virran väen vauhdikas vuosisata, kertomaan yhtiön satavuotisesta tarinasta. Kuluneen vuosisadan aikana yhtiö on kokenut monia murroksia, uudistunut ja kehittynyt yhteiskunnan muutoksia seuraten. Sähköenergiasta on muodostunut välttämättömyyshyödyke, jota ilman yhteiskunta ei toimi. Muutos jatkuu kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa, mikä tulee edelleen lisäämään sähköenergian osuutta energian loppukulutuksesta.

Oman osaamisen kehittäminen, muutosvalmius, yhteistyö ja uudistuminen ovat olleet vakioaiheita yhtiön viime vuosien johtamis- ja henkilöstövalmennuksissa. On ilo todeta, että panostukset johtamiseen ja työhyvinvointiin ovat tuottaneet tulosta. Yksi osoitus tästä on Corporate Spirit henkilöstötutkimuksen perusteella saatu Suomen innostavimmat työpaikat 2018 -tunnustus. Asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta on mieluisaa kohdistaa kiitokset erityisesti henkilöstölle mutta myös muille sidosryhmille.

Aku Pyymäki

toimitusjohtaja

Toimintaympäristö

Ilmastonmuutos hallitsi keskustelua

Ilmastonmuutos nousi koko yhteiskunnan keskeiseksi keskusteluaiheeksi vuonna 2018. Kuluttajien ja yritysten sitoutuminen ilmastonmuutoksen hidastamiseksi näkyy kaikkialla. Suomen hallitus on linjannut, että suomalaisten tulisi puolittaa hiilijalanjälkensä vuoteen 2030 mennessä. Sähkömarkkinoilla muutos on tarkoittanut sitä, että ilmastonmuutos, siitä syntyvä aktiivinen keskustelu ja toimenpide-ehdotukset näkyvät selkeästi kuluttajien energiavalinnoissa. Tämän trendin ennustetaan myös jatkuvan voimakkaana. Ilmastomyönteisen energian lisäksi asiakkaat odottavat vaivatonta, sujuvaa ja monikanavaista palvelua sähköyhtiöltään. Digitalisaatio luo tähän hyviä uusia palvelumalleja. Tarjoamme asiakkaillemme hyvää asiakaspalvelua ja haluamme, myös digitalisaatio hyödyntäen, kehittää edelleen sellaisia tuotteita ja palveluita, joilla vastataan asiakkaiden tarpeisiin ja kysyntään.

Kiinnostus aurinkosähköön jatko kasvu

Kuluttajien kiinnostus erityisesti aurinko- ja tuulisähköä kohtaan jatko kasvuun Suomessa. Kymenlaakson Sähkön alueella aurinkosähköjärjestelmiä myytiin ennätysmäärä ja sähköverkkoon liitetyjä järjestelmiä oli vuoden lopussa lähes 500 (269). Määrä on parina viime vuotena aina lähes kaksinkertaistunut ja vuoden 2019 alun mukaan kehitys jatkuu samanlaisena.

Toimitusvarmuudesta ja siirtohinnoista laaja selvitys

Koko yhteiskunta on entistä riippuvaisempi sähköstä ja sen toimitusvarmuudesta. Vuosi 2018 oli toimintaympäristössämme toimitusvarmuuden kannalta suotuisa. Verkkoalueemme säästyti pahimpienkin myrskyjen aikaan suurimmilta vaurioilta. Tehdyt investoinnit ovat alkaneet näkyä parantuneena toimitusvarmuutena.

Loppuvuodesta julkaistiin professori Jarmo Partasen selvitys sähköjakeluverkkojen siirtohinnojen korotuksista, niiden syistä ja alueellisesta kohdentumisesta sekä jakeluverkkoyhtiöiden vaihtoehtoista toteuttaa toimitusvarmuudelle asetetut tavoitteet. Raportissa esitettiin mm., että jakeluverkon toimitusvarmuusinvestoinneista syntyvät kustannusvaikutukset tasattaisiin nykyistä pidemmälle aikavälille, ja että kallista maakaapelointia pyrittäisiin korvaamaan myös muilla toimenpiteillä.

Kymenlaakson Sähkö on investoinut kuluvan vuosikymmenen aikana sähköverkkoon noin 140 miljoonaa euroa. Kertomusvuonna Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n investointien suuruus oli noin 15 miljoonaa euroa ja toimitusvarmuus oli lähes ennätystasolla. Yhtiön sähköverkon pituus on yhteensä noin 13 000 kilometriä.

Keskijänniteverkon kaapelointiaste on 20,2 prosenttia.

Älyverkot ovat tulevaisuutta

Työ- ja elinkeinoministeriö asetti syyskuussa 2016 työryhmän selvittämään älyverkkojen mahdollisuuksia sähkömarkkinoille. Työryhmän tavoitteena oli selvittää ja esittää konkreettisia toimia, joilla älyverkot voisivat palvella asiakkaiden mahdollisuuksia osallistua aktiivisesti sähkömarkkinoille sekä edistää yleisesti toimitusvarmuuden ylläpitoa. Työryhmän loppuraportti julkaistiin lokakuussa 2018. Raportissa ehdotetaan mm. lisää toimintamahdollisuuksia erilaisille energiayhteisöille, kuten taloyhtiöille sähkön hajautettuun tuotantoon, sähkövarastojen omistamista ja käyttöä kilpailluksi liiketoiminnaksi, asiakkaille mahdollisuutta vaikuttaa sähkönsiirtomaksuun ja kulutusjouston muuttamista kilpailluksi toiminnaksi. Raportin ehdotusten tavoitteena on asiakaskeskeinen ja joustava sähköjärjestelmä.

Strategia

Arki virtaa!

Strategiamme pääteemoja ovat asiakkaat, uudistuminen ja kilpailukyky sekä toiminnan vahva perusta. Jatkoimme strategian toteuttamista suunnitellulla tavalla vuonna 2018. Laajennettu johtoryhmä päivitti strategiatavoitteita elokuussa 2018 vastaamaan alati muuttuvaa toimintaympäristöä.

Uudistuen kasvuun

Nostamme asiakkaat keskiöön parhaalla asiakaspalvelulla, uusilla tuotteilla ja brändin mukaisella toiminnalla. Uudistumme toimimalla arvojen mukaisesti, vahvistamalla osaamistamme ja johtamalla palvelutuottajiamme. Parannamme kilpailukykyämme ohjaamalla asiakaskannattavuutta ja digitalisoimalla toimintaamme. Siirrymme hiilineutraaliin tuotantoon ja vahvistamme verkon toimitusvarmuutta.

Asiakkaat keskiöön

Huolehdimme brändistämme ja varmistamme, että olemme siellä, missä asiakkaatkin ovat. Asiakaspalvelumme on koko toimialan parasta. Kehitämme ja digitalisoimme palveluitamme asiakaslähtöisesti eri kanavissa. Tuotekehityksemme vastaa asiakkaiden tarpeisiin.

Uudistumme ja kehitymme

Työskentelemme arvojemme mukaisesti. Samalla kehitämme omaa toimintaamme ja osaamistamme tulevaisuuden tarpeisiin.

Parannamme kilpailukykyämme

Asiakassuhteiden ymmärtäminen ja toimiva yhteistyö palveluntuottajiemme kanssa on meille tärkeää. Mm. niiden hallinta kasvattaa kilpailukykyämme ja voimme kasvaa valituilla osa-alueilla.

Vahvistamme rakenteitamme

Teemme verkko- ja energialiiketoiminnassa työtä kustannustehokkaasti ja tulevaisuuteen suuntautuen. Panostamme edelleen vahvasti uusituvan energian tuotantoon ja olemme mukana myös toimialan uusissa liiketoiminta-avauksissa.

Arvot

Hyvin palveltu asiakas

Arvostamme asiakkaitamme.
Tuotamme hyötyä ja hyvinvointia.
Pidämme lupaukset.

Yhteistyöstä voimaa

Onnistumme yhdessä.
Tuemme toisiamme.
Välitämme toisistamme.
Pidämme lupauksemme.

Avoimuutta arkeen

Kommunikoimme avoimesti.
Kuuntelemme jokaista.
Toimimme oikeudenmukaisesti.

Uudistumalla parempiin tuloksiin

Toimimme tavoitteellisesti.
Arvostamme hyvää työtä.
Kehitämme itseämme.
Olemme joustavia.

Avainluvut 2018

	2018	2017	2016	2015	2014
Liikevaihto, milj. euroa	124,2	93,6	94,1	93,9	106,2
Liikevoitto, milj. euroa	23,0	53,7	13,4	9,1	12,0
Liikevoitto %	18,5	57,4	14,3	9,7	11,3
Tase, milj. euroa	269,0	266,9	262,7	258,1	239,2
Maksetut osingot, milj. euroa	8,5	8,3	11,0	11,0	10,7
euroa/osake	50,7	49,5	47,9	47,9	46,8
Investoinnit, milj. euroa	18,0	17,1	28,3	21,2	38,6
Sijoitetun pääoman tuotto, %	14,5	31,3	12,0	6,1	8,5
Omavaraisuusaste %	24,7	20,1	34,8	33,4	37,5
Quick Ratio	1,3	1,9	1,4	1,7	1,4
Henkilöstöä keskimäärin	60	64	84	137	163

Henkilöstö 2018

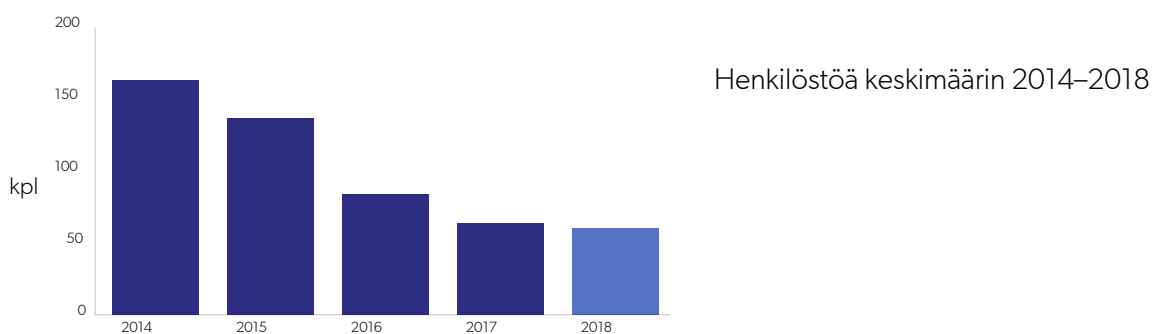
Konsernin palveluksessa työskenteli 60 (64) henkilöä. Vakinaisen henkilöstön määrä vuoden lopussa oli 59 (62). Vuoden aikana konsernissa jäi kuusi henkilöä eläkkeelle ja kuusi henkilöä rekrytoitiin.

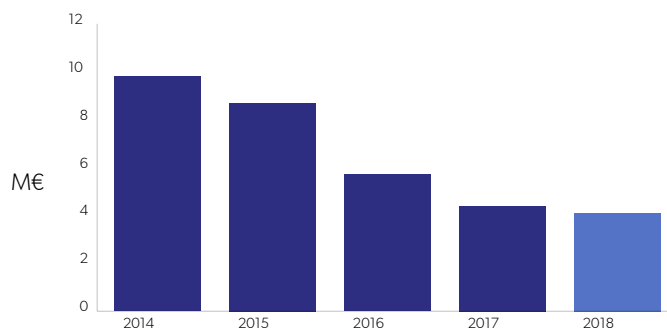
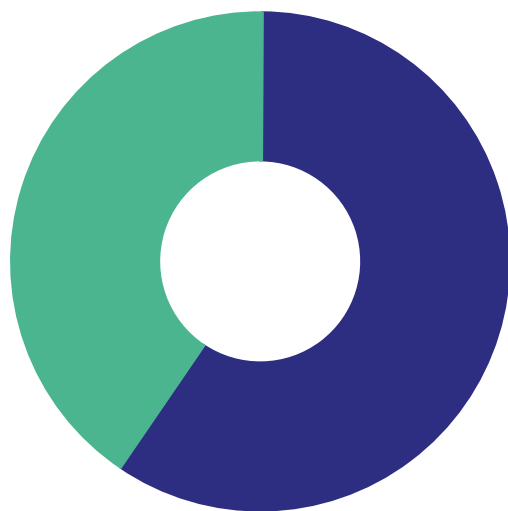
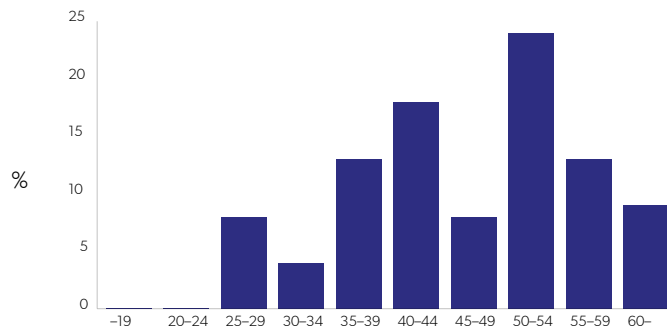
Energialiiketoiminnassa työskenteli 31 (29), verkkoyhtiössä 19 (19) ja talous- ja hallintopalveluissa 10 (15). Konsernin vakinaisen henkilöstön keski-ikä 31.12.2018 oli 47,2 (48,5) vuotta. Kertomusvuoden henkilöstökulut olivat 4,1 (4,4) miljoonaa euroa eli 3,3 (4,7) prosenttia liikevaihdosta.

Kymenlaakson Sähkö on yksi Suomen innostavimmista työpaikoista 2018

Yhtiössä tehtiin henkilöstötutkimus Corporate Spirit Oy:n laatimana syksyllä 2018. Hyvien tulosten seurauksena yhtiölle myönnettiin Suomen innostavimmat työpaikat -tunnustus pienten organisaatioiden sarjassa. Seuraava vastaava tutkimus tehdään vuonna 2020.

Uudistettu kehityskeskustelukäytäntö, nimeltään onnistumiskeskustelu, otettiin käyttöön koko henkilöstön osalta vuonna 2018.

Liiketoiminta

Verkko, tuotanto ja myynti – toiminnan kolme vahvaa tukijalkaa

Kymenlaakson Sähkö on 11 kaupungin ja kunnan omistama energiakonserni, joka kuuluu energiatoimialan merkittävien toimijoiden joukkoon Suomessa. Pääliiketoiminnot ovat sähköenergian tuotanto ja myynti sekä verkkotoiminta eli sähkönsiirto.

Sähkön tuotannosta ja myynnistä vastaa konsernissa Kymenlaakson Sähkö Oy, joka myy sähköä asiakkaille valtakunnallisesti. Kymenlaakson Sähköverkko Oy palvelee noin 103 000 asiakasta neljän maakunnan alueella. Se vastaa konsernin verkkoliiketoiminnasta eli sähköverkon suunnittelusta, rakennuttamisesta ja käytöstä. Kymenlaakson Sähkö Oy:llä on osuuksia Kymppivoima-yhtiöistä, Kaakon Alueverkko Oy:stä, Orimattilan Lämpö Oy:stä sekä Elvera Oy:stä.

Talouden kehitys liiketoiminnoittain / yhtiöittäin, M€

	Liikevaihto		Tulos rahoituserien jälkeen*	
	2018	2017	2018	2017*
Energialiiketoiminta	73,5	48,8	1,3	3,2

* ilman verkon leasing-järjestelyn kertaluonteisia eriä

Energialiiketoiminta

Sähkön myynti vakaalla tasolla

Energialiiketoiminnan liikevaihto oli 73,5 (48,8) miljoonaa euroa ja tulos rahoituserien jälkeen 1,3 (3,2) miljoonaa euroa. Liikevaihto on kasvanut olennaisesti edellisen tilikauden liikevaihtoon verrattuna. Kasvu johtuu pääosin tuotannon liikevaihdon kirjaustavan muutoksesta, jonka vaikutus liikevaihtoon on 24,4 miljoonaa euroa. Kirjaustavan muutoksella ei ole vaikutusta KSOY:n tulokseen. Henkilöstön määrä oli keskimäärin 31 (29).

Sähkön myynti pysyi edellisvuoden tasolla. Lämmitystarveluvuista käy ilmi, että vuodet 2017 ja 2018 olivat hyvin samankaltaiset lämmitysenergian kokonaiskulutuksen osalta. Sähköä myytiin 1 103 (1 093) miljoonaa kilowattituntia. Sähköntuotanto yhtiön tuotanto-osuuksilla oli 514 (506) miljoonaa kilowattituntia.

Sähkömarkkinat erityisen heilahtelevat 2018

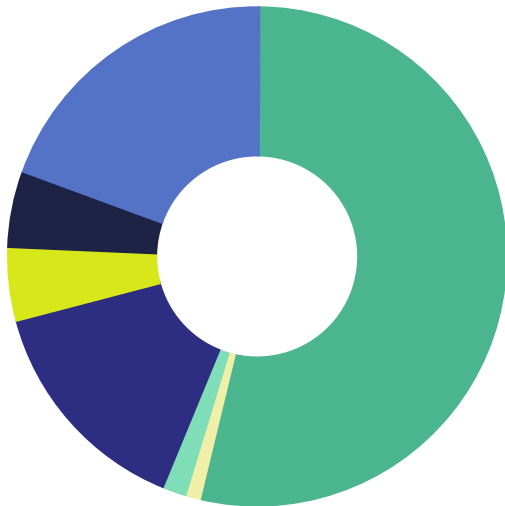
Sähkön tukkumarkkinahinta Suomen hinta-alueella nousi 41 prosenttia vuoteen 2017 verrattuna. Vuoden keskihinta oli 46,8 €/MWh. Suomen hinta-alueen spot-hinta oli keskimäärin 6,4 prosenttia pörssin yleistä systeemihintaa korkeampi.

Tuulivoimatuotanto kaksinkertaistui

Kristiinankaupungin Metsälän tuulivoimapuisto hyväksyttiin syöttötariffin piiriin 1.1.2018 alkaen. Suomen suurimmassa käytössä olevassa tuulivoimapuistossa on 34 voimalaa. KSOY:n omistusosuus puistossa yli kaksinkertaisti yhtiön tuulivoimatuotannon noin 60 GWh:n vuositasolle. Yhtiön strategian mukaisesti KSOY luopui Seinäjoen ja Meriporin fossiilisia polttoaineita käyttävien voimalaitosten omistuksista vuoden 2018 aikana.

Sähkön tuotanto 2018, yhteensä 512 GWh

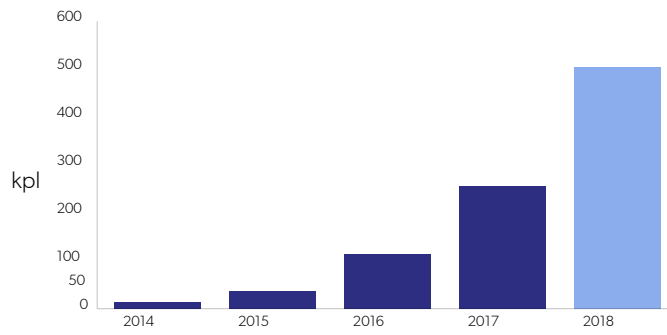

Sähkön hankinta 2018, yhteensä 1 103 GWh

Kiinnostus aurinkosähköä kohtaan jatkoj voimakasta kasvua

Kuluttajien kiinnostus erityisesti aurinkosähköä kohtaan jatkoj kasvuaan Suomessa. Kymenlaakson Sähkön alueella aurinkosähköjärjestelmiä myytiin ennätysmäärä, yli 100 kappaletta, mikä ylitti selvästi yhtiön odotukset. Sähköverkkoon liitettjä järjestelmiä oli vuoden lopussa 505 (269).

Verkkoon liitettyjen aurinkosähköjärjestelmien kokonaismäärä 2014–2018

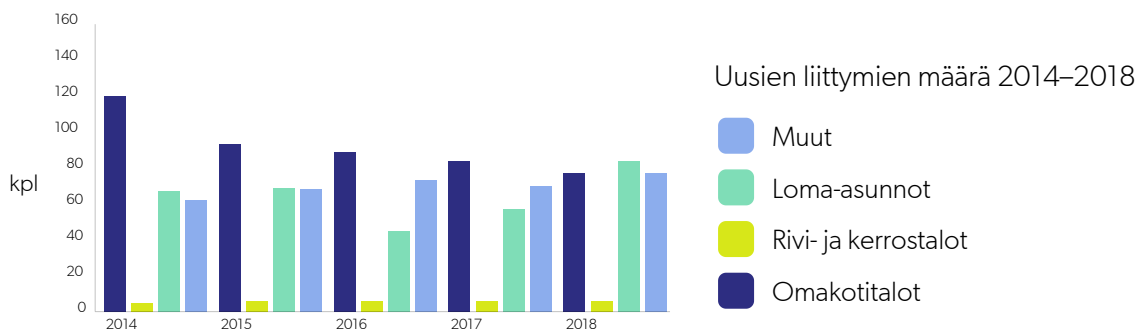
Verkkoliiketoiminta

Sähköverkon toimitusvarmuus lähes ennätystasolla

Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n liikevaihto oli 54,1 (48,0) miljoonaa euroa ja tulos rahoituserien jälkeen 19,2 (12,5*) miljoonaa euroa. Liikevaihdon kasvu johtui vuoden alussa tehdystä sähkön siirtohintojen korotuksesta sekä sähkönkäytön kasvusta. Yhtiön henkilöstön määrä oli keskimäärin 19 (19).

Vuonna 2018 yhtiön jakelualueella käytettiin sähköä 1 356 (1 334) miljoonaa kilowattituntia, mikä on 1,6 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Uusien liittymien määrä kasvoi edellisvuodesta, kun uusia liittymissopimuksia tehtiin 240 (217) kappaletta. Sähkökäyttäjiä Kymenlaakson Sähköverkon jakelualueella oli vuoden lopussa yhteensä 103 086 (102 823).

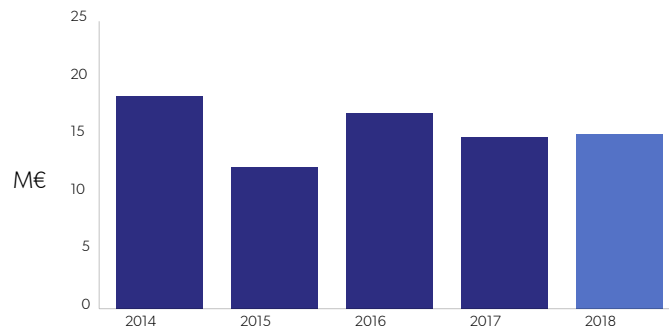
Sähköjakelun toimitusvarmuus oli lähes ennätystasolla. Jakeluhäiriöiden kesto asiakasta kohden oli keskimäärin 0,98 (2,2) tuntia.

Investointitahti säilyi ennallaan

Sähköverkon toimitusvarmuutta parantavat maakaapelointi- ja muut verkostoinvestoinnit olivat 15,2 miljoonaa euroa. Keskijänniteverkkoa kaapeloitiin 83 kilometriä. Keskijänniteverkon kaapelointiaste oli vuoden 2018 lopussa 20,2 prosenttia. Miehikkälän sähköasema ja sitä syöttävä voimajohto valmistuivat syksyllä.

Elvera Oy vastasi verkkoyhtiön häiriönselvityksestä ja merkittävin osin verkonrakennuksesta vuosisopimuksen mukaisesti.

Investoinnit toimitusvarmuuteen 2014–2018

*ilman verkon leasing-järjestelyn kertaluonteisia eriä

Vastuullisuus

Kestäviä valintoja huomisen hyväksi

Ihmisten ja ympäristön hyvinvointi on meille tärkeää. Vastuullinen toiminta ja hyvä yrityskansalaisuus tarkoittavat meille valintoja ja tekoja. Omalla toiminnallamme tuemme hyvinvointia ja elinvoimaisuutta alueellamme myös tulevan sukupolven hyväksi.

Perustan hyvinvoinnille luo luotettava, kilpailukykyinen, ympäristöystävällinen ja vuorovaikutteinen energia.

Olemme mukana kauden 2017–2025 vapaaehtoisessa energiatehokkuussopimuksessa.

Energiatehokkuussopimukset ovat tärkeä osa Suomen energia- ja ilmastostrategiaa ja edistävät energian tehokasta käyttöä Suomessa. Vastuullinen ja tehokas energiankäyttö vähentää ilmastonmuutosta aiheuttavia hiilidioksidipäästöjä.

Luotettavaa energiaa

Toimintamme lähtökohta on turvallinen, kehittyvä ja häiriötön toiminta energiaketjun kaikissa vaiheissa tuotannosta kulutukseen.

Kilpailukykyistä energiaa

Olemme sitoutuneet pitkänjänteiseen toimintaan, joka ulottuu seuraavaa kvartaalia pidemmälle ja toimii kaikkien sidosryhmiemme parhaaksi. Terveellä liiketoiminnalla voimme varmistaa toiminnan jatkuvuuden, luotettavan energiantoimituksen ja merkittävän tuoton omistajakunnille.

Ympäristöystävällistä energiaa

Ympäristönäkökulma on mukana kaikessa toiminnassamme ja vaikuttaa keskeisesti työhömmme ja valintoihimme energiantuotannossa. Ympäristövaikutusten merkitys energia-alalla on suuri. Keskeinen kysymys on ilmastonmuutoksen hillitseminen investoimalla uusiutuvaan energiaan ja hiilineutraaliin tuotantoon.

Vuorovaikutteista energiaa

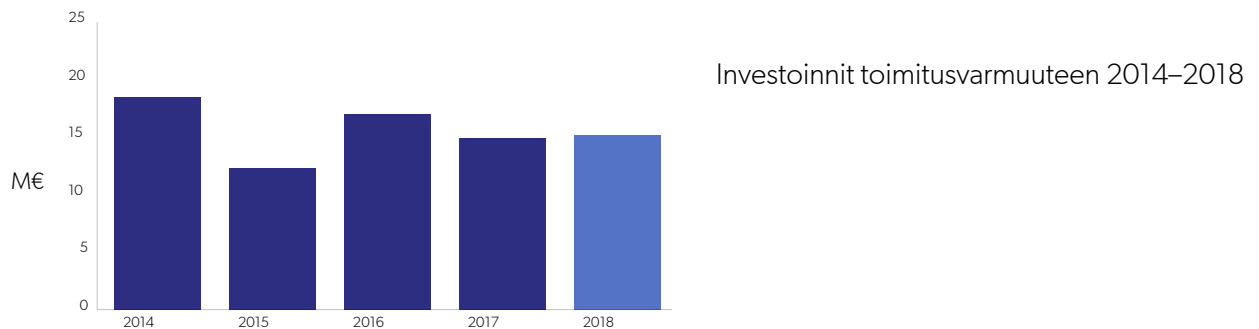
Sosiaalisen vastuun keskiössä ovat ihmiset. Vastuullisessa sidosryhmätyössä on tärkeää tunnistaa keskeisten ryhmien odotukset ja tarpeet. Meille tärkeitä sidosryhmiä ovat asiakkaat, henkilöstö ja omistajat sekä viranomaiset, päättäjät ja järjestöt.

Luotettavaa energiaa

- **Takaamme energiaturvallisuuden ja toimitusvarmuuden investoinneilla ja jatkuvalla kehitystyöllä.**
- **Toimimme läpinäkyvästi ja avoimesti energiaketjun kaikissa vaiheissa tuotannosta kuluttajalle.**
- **Kehitämme palveluja ja tuotteita niin, että ne ovat kestäviä ja tehokkaita läpi koko ketjun.**

Vastaamme toiminta-alueellamme yli 103 000 asiakkaan energiansaannista. Verkon kehittämissuunnitelmamme määrittelee vuosittaiset toimenpiteet ja investointitarpeet vuoteen 2028 saakka. Sen lisäksi vastaamme sähköverkon kunnossapidosta.

Toimitusvarmuustavoitteet pohjautuvat sähkömarkkinalakiin, joka edellyttää, että vuonna 2019 toimitusvarman verkon piirissä on 50 prosenttia asiakkaista. Vuonna 2023 toimitusvarman verkon piirissä on oltava 75 prosenttia asiakkaistamme. Kymenlaakson Sähköverkon alueella toimitusvarman sähköverkon piirissä oli jo vuonna 2018 yli 60 prosenttia asiakkaistamme.

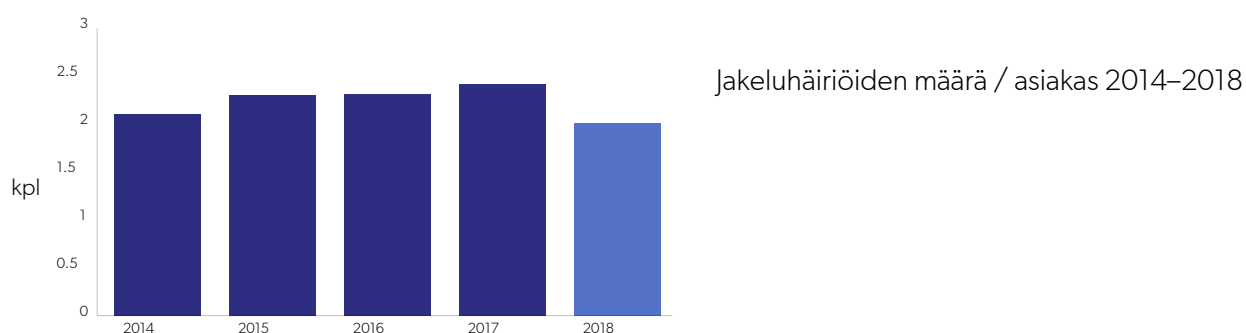
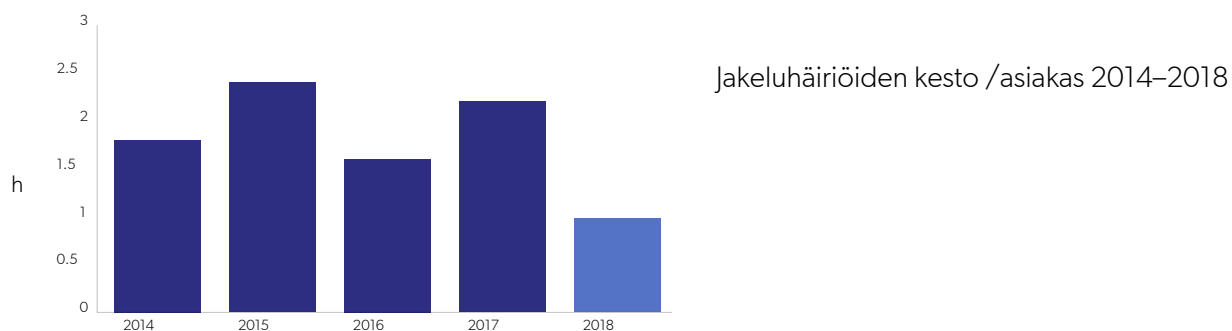
Näin paransimme toimitusvarmuutta 2018

Keskeisiä toimenpiteitä toimitusvarmuuden parantamiseksi olivat mm.

- Keskijänniteverkkoa kaapeloitiin 83 kilometriä.
- Sähköverkon johtokatuja raivattiin Hollollassa ja Orimattilassa yli 400 kilometrin matkalta.

- Sähköverkon lentokuvauksia suoritettiin Kotkan, Haminan, Virolahden ja Miehikkälän sekä Kouvolan itäosan alueilla.
- Helikopteriraivausta suoritettiin Loviisan, Lapinjärven, Askolan, Pukkilan, Myrskylän ja Mäntsälän sekä Orimattilan eteläosan alueilla yhteensä 230 kilometrin verran.
- Yhtiön 34. sähköasema valmistui Miehikkälään.

Tavoitetaso jakeluhäiriöiden osalta on korkeintaan 1,1 tuntia asiakasta kohden. Kertomusvuonna jakeluhäiriöiden kesto asiakasta kohden oli vain 0,98 (2,2,) tuntia. Jakeluhäiriöiden määrä oli 2,01 (2,42).

Asiakastyytyväisyystutkimuksen mukaan arviointi sähkönjakelun häiriöttömyydestä sekä vikojen korjausnopeudesta laski hieman edellisestä vuodesta. Vikojen korjausnopeuteen asiakkaat olivat kuitenkin toimialan keskiarvoa tyytyväisempiä (3,66 / 3,53).

Kilpailukykyistä energiaa

- **Toimimme kannattavasti ja vastuullisesti suhteessa kaikkiin sidosryhmiimme.**
- **Turvaamme elinkeinoelämän toimintaedellytykset varmistamalla teollisuudelle myytävän sähkön ja siirron hinnoittelun kohtuullisuuden.**
- **Tuotamme kansalaisille kohtuuhintaista energiaa toimimalla hankinnoissamme vastuullisesti ja asiantuntevasti sekä minimoimalla hintariskejä.**

Sähkön hintakilpailukykyä turvataan suojauksilla

Hinnaltaan kilpailukykyinen energia on keino, jonka avulla varmistamme elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja kuluttaja-asiakkaiden jokapäiväistä sujuvaa arkea.

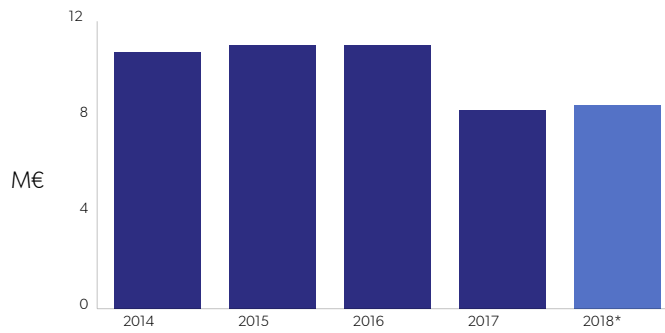
Sähkön hintariskejä vastaan suojaudutaan tekemällä sähköjohdannaissopimuksia sekä myynnin että tuotannon osalta. Yhtiössä on salkunhallinnan riskikäsikirja, jonka mukaisesti suojaustoimenpiteet toteutetaan.

Toiminnan riskit ja epävarmuustekijät hallitaan noudattamalla yhtiön hallituksen hyväksymää riskienhallintajärjestelmää ja riskienhallintapolitiikkaa.

Arvoa omistajille ja yhteiskunnalle

Tavoitteenamme on tuottaa arvoa kaikille sidosryhmillemme. Omistajille ja yhteiskunnalle tuotamme taloudellista arvoa mm. verojen ja osinkojen muodossa. Vuodelta 2018 tilitettävää arvonlisäveroa kertyi 10,9 miljoonaa euroa ja tilitettävää sähköveroa 26,2 miljoonaa euroa. Konsernin rahoituslaskelman mukaan tuloveroa maksettiin 6,0 miljoonaa euroa.

Vuodelta 2018 hallitus on esittänyt 8,5 miljoonan euron osingon jakamista 11 osakaskunnalle.

Omistajille maksetut osingot 2014–2018

Asiakkaille ja henkilöstölle

Kannattava ja menestyvä yhtiö on turvallinen kumppani. Taloudellinen vakaus turvaa toimintamme ja sen kehittämisen. Meillä on rooli yhteiskunnassa välttämättömän hyödykkeen, sähkön, tuottajana ja vastuu yli 100 000 asiakkaastamme, joille mahdollistamme sähkön häiriötöntä toimitusta ja saatavuutta kilpailukykyiseen hintaan. Kannattava toiminta mahdollistaa välttämättömät investoinnit, joiden avulla täytämme meille asetetut vaatimukset ja varaudumme tulevaisuuden tarpeisiin sekä uudenlaisiin energiaratkaisuihin.

Ympäristöystävällistä energiaa

- **Siirrymme päästöttömään energiantuotantoon ja käytämme monimuotoisesti eri energialähteitä.**
- **Tarjoamme energianeuvontaa ja kannustamme energiatehokkuuteen.**
- **Mahdollistamme asiakkaillemme kestävästä energiankulutuksesta.**

Hiilivapaata energiantuotantoa

Strateginen tavoitteemme on luopua fossiilisia polttoaineita käyttävästä energiantuotannosta vuoteen 2023 mennessä. Energiantuotannossa investoinnit ovat vahvasti painottuneet uusiutuviin energiamuotoihin, pääasiassa tuulivoimaan. Nyt omasta energiantuotannosta yli 90 prosenttia on hiilivapaata. Lähivuosina fossiilinen tuotanto vähenee entisestään, kun hiilivoimaloita poistetaan käytöstä.

Aurinkosähköä, energianeuvontaa ja puhdasta energiaa asiakkaillemme

Myydyistä sähkösopimuksista noin kolmannes oli vihreän sähkön sopimuksia, joissa myytävä energia tuotetaan uusiutuvilla luonnonvaroilla: tuulivoimalla, bioenergialla ja vesivoimalla.

Kiinnostus aurinkosähkön tuottamiseen kasvoi edelleen vahvasti ja jatkoimme aurinkosähköjärjestelmien myyntiä yhteistyössä Lem-Kem Oy:n kanssa. Aurinkosähköjärjestelmiä myytiin ja asennettiin ennätysmäärä koko toimialueen (Kymenlaakso, Päijät-Häme, Etelä-Karjala, Itä-Uusimaa) alueelle. Tyypillisin aurinkosähköjärjestelmän ostaja on edelleen omakotitaloasukas, mutta erityisesti yritysten ja yhteisöjen kiinnostus aurinkosähköjärjestelmien hankintaa kohtaan kasvoi. Kymenlaakson Sähköverkon alueella verkkoon oli vuoden 2018 lopulla kytkettynä yli 500 aurinkosähkökohdetta ja sähköä ostettiin lähes 500 pientuottajalta.

Valmistauduimme käynnistämään sähköautojen latausasemien myynnin. Sähköautojen myynnin uskotaan lisääntyvän voimakkaasti ja yhä useammat kotitaloudet, taloyhtiöt sekä erityisesti yritykset investoivat jatkossa omien latausasemien hankintaan. Sähköautojen latausasemien myynnissä yhteistyökumppanimme on Lem-Kem Oy.

Alueen kirjaistoissa on noin 60 energiankulutusmittaria, joita asiakkaat voivat lainata veloituksetta käyttöönsä. Olimme kertomusvuonna mukana rahoittamassa myös puolueettomien energianeuvojien toimintaa Kymenlaaksossa ja Päijät-Hämeessä. KSOY 100 -juhlavuoden merkeissä toteutimme energianeuvontaan painottuvan Energiaa ja elämää -kirjastokiertueen alueemme kirjastoissa.

Energiatehokkuussopimus velvoittaa omaan energiatehokkuuteen

Kymenlaakson Sähkö on mukana myös uudella energiatehokkuussopimuskaudella 2017–2025. Sopimus velvoittaa energiankäytön tehostamiseen vapaaehtoisesti kehittämällä innovatiivisia uusia energiapalveluita ja energiatehokkuustoimia asiakkaille. Energiankäyttöä on tehostettava myös omassa toiminnassa energian jakelussa ja tuotannossa. Tavoitteena on vähintään kuuden prosentin tehostaminen vuoteen 2025 mennessä vuoden 2016 energiankäyttöön verrattuna.

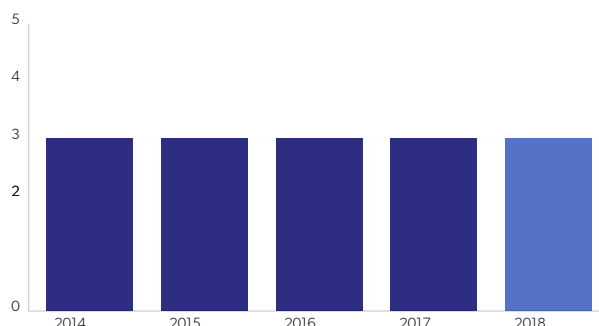
Kymenlaakson Sähköllä on käytössä oma aurinkosähköjärjestelmä, joka tuottaa sähköä pääasiassa päätoimipaikan energiatarpeisiin.

Vuorovaikutteista energiaa

- Käymme avointa keskustelua kaikkien sidosryhmien kanssa, ja takaamme päättäjien tiedonsaannin energia-asioissa.
- Varmistamme työntekijöidemme turvallisuuden, tarvittavan koulutuksen ja työhyvinvoinnin.
- Olemme osa yhteisöä, jonka toimintaa tuemme ja jonka menestykseen vaikutamme omalla toiminnallamme.

Asiakkaamme arvostavat hyvää asiakaspalvelua ja selkeää laskutusta

Tavoitteenamme on ymmärtää ja ennakoida asiakkaidemme muuttuvia tarpeita ja vastata niihin parhaalla mahdollisella tavalla. Tapaamme toimia käytännön asiakaskohtaamisissa ja erilaisissa tilanteissa ohjaa asiakkuuden hoidon toimintamalli. Mittaamme onnistumistamme vuosittain asiakastytyväisyystutkimuksella.

Asiakastytyväisyyden yleisarvosana 2014–2018

Vuoden 2018 asiakastytyväisyystutkimuksen tulokset olivat hyvin samankaltaisia kuin aiempinakin vuosina: asiakkaamme arvostavat hyvää asiakaspalvelua, häiriötöntä sähkönjakelua, nopeaa vikojen korjausta häiriötilanteissa ja selkeää laskutusta. Yhtiölle annettava yleisarvosana nousi hieman vuoden 2017 tuloksesta. Yleisarvosana oli kertomusvuonna 3,82 (asteikolla 1-5), kun se vuoden 2017 tutkimuksessa oli 3,68.

Häiriötiedottaminen ja Online-palvelu toimivat, yhtiötä kuvataan luotettavaksi ja asiantuntevaksi

Kokonaistoimitusasiakkaat (sekä siirto että energia) muodostavat asiakaskunnastamme valtaosan. Tähän asiakasryhmään kuuluvat pitävät KSOY:n vahvuusalueina mm. online-palvelumme toimivuutta ja tiedottamista häiriötilanteissa. Yhtiölle annettava yleisarvosana (3,82) oli hieman koko toimialan keskiarvoa korkeampi (3,76). Sähkön siirron asiakkaat kertovat yhtiötä kuvaaviksi ominaisuuksiksi luotettavuuden, paikallisuuden, asiantuntemuksen ja vastuullisuuden.

Asiakastietojärjestelmä kilpailutettiin

Asiakastietojärjestelmän kilpailutus käynnistettiin vuoden 2018 alussa. Lokakuussa allekirjoitettiin sopimus ja uuden järjestelmän toimittajaksi valikoitui Net Group Nordic Oy.

Hankinnan tavoitteena oli löytää järjestelmä, joka palvelee KSOY:n sisäisiä käyttäjiä ja tarpeita sekä asiakkaita parhaalla mahdollisella tavalla. Etenkin prosessien automaatioastetta pyritään nostamaan nykyisestä. Uusi järjestelmä otetaan käyttöön vuonna 2021.

Yhteistyöllä vaikutamme alan ja alueemme tulevaisuuteen

Asiantuntijamme toimivat aktiivisesti monissa toimikunnissa sekä ohjaus- ja työryhmissä, joiden tavoitteena on energia-alan kehittäminen kestäväällä ja kannattavalla tavalla. Yhteisenä tavoitteena on toiminta- ja investointiympäristön rakentaminen vakaaksi, ennakoitavaksi ja turvalliseksi.

Tutkimusyhteistyö Lappeenrannan teknillisen yliopiston kanssa tuo liiketoimintamme hyödynnettäväksi arvokasta tutkimustietoa. Samalla olemme mukana tiedeyhteisössä viemässä alan kehitystä eteenpäin ja luomassa uutta liiketoimintaa ja hyvinvointia alueelle.

Näissä olimme mukana 2018:

Adato Energia Oy	Verkonrakennuttamistyöryhmä
Asiakaslehti Energiaa	Toimitusneuvosto
Elvera Oy	Hallitus, varapj.
Energiateollisuus ry	Energiatehokkuussopimukset energiapalveluiden ohjaustyöryhmä (EP-TOPO)
Energiateollisuus ry	Finanssisääntelytyöryhmä
Energiateollisuus ry	Regulaatiotoimikunta, pj.
Energiateollisuus ry	Vaalivaliokunta
Kaakon Alueverko Oy	Hallitus
Kymenlaakson energianeuvonta	Ohjausryhmä
Kymenlaakson kauppakamari	Teollisuusvaliokunta
Kymppivoima Oy	Hallitus
Kymppivoima Hankinta Oy	Hallitus

Kymppivoima Hydro Oy

Hallitus

Orimattilan Lämpö Oy

Hallitus, varapj.

Tampereen yliopisto

Sähkön laadun asiantuntijaryhmä

Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja
ympäristökeskus

Etelä-Suomen alueellinen varautumistoimikunta
(E-S ALVAR)

Ennätysmäärä stipendihakemuksia - stipendeillä edistetään alueen liikunta- ja kulttuurielämää

Kymenlaakson Sähkön urheilu- ja kulttuuristipendejä jaettiin loppuvuodesta kymmenen kappaletta. Hakemuksia tuli ennätysmäärä, lähes 140 kappaletta. Stipendejä jaettiin jo 13. kerran.

Yksilöstipendejä jaettiin kuusi: neljä kohdistui urheiluun ja kaksi kulttuuriin ja lisäksi jaettiin joukkuestipendi neljälle eri joukkueelle. Valinnassa painotettiin mm. menestystä ja tavoitteellisuutta lajissa, stipendin selkeää käyttökohdetta ja sitoutuneisuutta lajiin. Yksilöstipendin suuruus oli 500 euroa ja joukkuestipendin 1 200 euroa.

Hallinnointi

Vastuullista päätöksentekoa

Kymenlaakson Sähkö -konsernin toiminta, päätöksenteko ja hallinto perustuu Suomen lakeihin ja säädöksiin, yhtiön yhtiöjärjestykseen sekä omistajakuntien keskenään solmimaan osakassopimukseen. Yhtiön hallinnointikoodi (Corporate Governance) on päivitetty vuonna 2017.

Konsernin toiminnasta vastaavat osakeyhtiölain mukaisella tavalla Kymenlaakson Sähkön hallintoneuvosto ja hallitus. Yhtiön määräysvalta ja hallinto on jaettu hallintoneuvoston ja hallituksen sekä toimitusjohtajan kesken.

Kymenlaakson Sähkö Oy:n tytäryhtiön Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n hallitus muodostuu emoyhtiön nimeämistä henkilöistä. Konsernin hallinnossa noudatetaan sähkömarkkinalain eriyttämisvelvollisuutta koskevia vaatimuksia.

Konserniohje määrittelee puitteet konsernin tytäryhtiöiden omistajaohjaukselle. Ohjetta noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhtiöissä, ellei niitä koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu.

Yhtiökokous

Yhtiökokous käyttää ylintä päätösvaltaa. Sen tehtäviin kuuluvat osakeyhtiölaissa ja yhtiöjärjestyksessä määrätyt tehtävät. Se valitsee sekä hallituksen että hallintoneuvoston jäsenet, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Osakkeenomistajalla on yhtiökokouksessa yksi ääni kutakin omistamaansa osaketta kohti. Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain hallituksen määräämänä päivänä yhtiön kotipaikkakunnalla.

Hallintoneuvosto

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa hallintoa sekä antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausunto tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen johdosta.

Hallintoneuvostoon kuuluu vähintään kahdeksan ja enintään 24 jäsentä. Omistajakuntien välisen osakassopimuksen mukaisesti hallintoneuvostoon valitaan yksi jäsen kustakin sopimuksessa mukana olevasta kunnasta. Hallintoneuvosto kokoontuu keskimäärin kaksi kertaa vuodessa.

Hallitus

Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä lain ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti. Hallitus valitsee yhtiön toimitusjohtajan.

Hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään yhdeksän jäsentä. Osakassopimuksen mukaan hallituksen

jäsenet valitaan sopimusosapuolten suhteellisiin omistusosuuksiin perustuen. Hallitus kokoontuu säännöllisin väliajoin noin 8–10 kertaa toimikauden aikana hallituksen etukäteen vahvistaman aikataulun mukaisesti ja lisäksi aina tarvittaessa.

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja johtaa yhtiön liiketoimintaa ja vastaa yhtiön operatiivisesta toiminnasta lakien, säädösten ja hallituksen antamien valtuuksien ja ohjeiden mukaisesti.

Johtoryhmä

Konsernin johtoryhmä avustaa toimitusjohtajaa. Johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtajan lisäksi Kymenlaakson Sähkö Oy:n liiketoimintajohtaja ja talousjohtaja sekä tytäryhtiö Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n toimitusjohtaja. Laajennettuun johtoryhmään kuuluvat lisäksi Kymenlaakson Sähkö Oy:n kehityspäällikkö ja viestintäpäällikkö. Laajennettu johtoryhmä kokoontuu pääsääntöisesti kaksi kertaa kuukaudessa.

Johtoryhmä

Kuvassa vasemmalta oikealle Aku Pyymäki, Olli Laitinen, Raimo Härmä ja Simo Harju.

Johtoryhmä

Aku Pyymäki, toimitusjohtaja, Kymenlaakson Sähkö Oy

Koulutus: DI

Syntymävuosi: 1965

Edustukset: seuraavien yhtiöiden hallituksessa: Elvera Oy (vpj), Kymppivoima Oy, Kymppivoima Hankinta Oy, Kymppivoima Hydro Oy, Orimattilan Lämpö Oy (vpj), Kymenlaakson kauppakamarin Teollisuusvaliokunta, Energiateollisuus ry:n vaalivaliokunta, PD-Power Oy (pj), Power-Deriva Oy (pj)

Simo Harju, talousjohtaja, Kymenlaakson Sähkö Oy

Koulutus: KTM

Syntymävuosi: 1976

Edustukset: -

Olli Laitinen, energialiiketoiminnan johtaja, Kymenlaakson Sähkö Oy

Koulutus: DI

Syntymävuosi: 1978

Edustukset: Orimattilan Lämpö Oy:n hallituksen jäsen

Raimo Härmä, toimitusjohtaja, Kymenlaakson Sähköverkko Oy

Koulutus: insinööri

Syntymävuosi: 1958

Edustukset: Energiateollisuus ry:n Regulaatiotoimikunnan pj., Kaakon Alueverkko Oy hallituksen jäsen.

Laajennettuun johtoryhmään kuuluivat lisäksi **kehityspäällikkö Heikki Rantula** ja **viestintäpäällikkö Marjo Lahtinen**

Hallitus

Kuvassa vasemmalta Jussi Karinen, Kristian Forsman, Mia Heijnsbroek-Wirén, Jarkko Harjumaaskola, Harri Helminen, Mika Lampola ja Kim Jordas.

Hallitus

Harri Helminen, hallituksen puheenjohtaja, maakuntaneuvos

Koulutus: keskikoulu, HHJ-tutkinto (Hyväksytty hallituksen jäsen)

Syntymävuosi: 1955

Nykyinen työtehtävä: työsuojeluasioiden projektityöntekijä, Stora Enso Anjalankoski

Keskeiset luottamustehtävät: Kouvolan kaupunginhallituksen puheenjohtaja, Kymenlaakson maakuntahallituksen puheenjohtaja

Mia Heijnsbroek-Wirén, hallituksen varapuheenjohtaja

Koulutus: YO Hotelli- ja ravintolaesimies, Kho-tutkinto (Kunnallinen hallitusosaaja)

Syntymävuosi: 1969

Nykyinen työtehtävä: projektityöntekijä, Ohjaamo Loviisa

Keskeiset luottamustehtävät: Loviisan kaupunginhallituksen puheenjohtaja, Uudenmaan maakuntahallituksen jäsen

Kim Jordas, hallituksen jäsen

Koulutus: ylioppilas, HHJ-koulutus

Syntymävuosi: 1959

Nykyinen työtehtävä: toimitusjohtaja, Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL r.y.

Keskeiset luottamustehtävät: Lapinjärven kunnanvaltuuston 1. varapuheenjohtaja, Pro Kala ry:n hallituksen puheenjohtaja

Jussi Karinen, hallituksen jäsen

Koulutus: DI, HHJ-koulutus

Syntymävuosi: 1955

Nykyinen työtehtävä: toimitusjohtaja, Jukab Oy

Keskeiset luottamustehtävät: Orfer Oy:n hallituksen puheenjohtaja, Ylen hallituksen jäsen, hallituksen jäsen lukuisissa muissa yhtiöissä

Jarkko Harjumaaskola, hallituksen jäsen

Koulutus: ammattikoulu, talonrakennuslinja, HHJ-koulutus

Syntymävuosi: 1968

Nykyinen työtehtävä: aluetoimitsija, Rakennusliitto

Keskeiset luottamustehtävät: Haminan kaupunginvaltuuston jäsen, HaminaKotka Satama Oy:n hallituksen varapuheenjohtaja, Maakuntavaltuuston jäsen sekä tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Kristian Forsman, hallituksen jäsen

Koulutus: MMM (maatalous- ja metsätieteiden maisteri), HHJ-tutkinto

Syntymävuosi: 1971

Nykyinen työtehtävä: maaseutuyrittäjä

Keskeiset luottamustoimet: Myrskylän kunnanvaltuuston puheenjohtaja

Mika Lampola, hallituksen jäsen

Koulutus: insinööri, sähkövoimatekniikka, HHJ-koulutus

Syntymävuosi: 1971

Nykyinen työtehtävä: kunnossapidon projektipäällikkö, UPM

Keskeiset luottamustehtävät: Hollolan kunnanhallituksen jäsen, pankin hallintohenkilö, mukana monissa eri kansalaisjärjestöissä

Hallintoneuvosto

Markus Kalliokivi, hallintoneuvoston puheenjohtaja

Koulutus: peruskoulu

Syntymävuosi: 1976

Nykyinen työtehtävä: yrittäjä

Keskeiset luottamustehtävät: Pukkilan kunnanhallituksen puheenjohtaja

Janne Lepola, hallintoneuvoston varapuheenjohtaja

Koulutus: LL, eMBA, HHJ-koulutus (Hyväksytty hallituksen jäsen)

Syntymävuosi: 1965

Nykyinen työtehtävä: johtava lääkäri, toimitusjohtaja

Keskeiset luottamustehtävät: Loviisan kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja

Osmo Havuaho, hallintoneuvoston jäsen

Koulutus: valtiotieteen kandidaatti, HHJ-tutkinto

Syntymävuosi: 1958

Nykyinen työtehtävä: kunnanjohtaja, Virolahti

Keskeiset luottamustehtävät: Cursor Oy:n hallituksen jäsen, Interfin Oy:n hallituksen puheenjohtaja, Kiinteistö

Oy Virojoen linja-autoaseman hallituksen puheenjohtaja, Kaakkois-Suomen Pelastusalanliitto ry:n hallituksen

jäsen, Kymenlaakson Venäjän-kaupan killan hallituksen jäsen, Kiinteistö Oy Virolahden Vuokra-asuntojen

hallituksen jäsen

Elina Inkeroinen-Lalu, hallintoneuvoston jäsen

Koulutus: FM, HHJ-tutkinto

Syntymävuosi: 1975

Nykyinen työtehtävä: eduskunta-avustaja

Keskeiset luottamustehtävät: Haminan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, seutuvaltuuston 1.

varapuheenjohtaja, maakuntavaltuuston jäsen, HaminaKotka Satama Oy:n hallituksen jäsen

Ville Kaunisto, hallintoneuvoston jäsen

Koulutus: kauppatieteiden yo

Syntymävuosi: 1982

Nykyinen työtehtävä: koripalloilija

Keskeiset luottamustehtävät: Kouvolan kaupunginhallituksen jäsen, Kymenlaakson Osuuspankin edustajiston

jäsen

Tapio Malmiharju, hallintoneuvoston jäsen

Koulutus: maanviljelysteknikko

Syntymävuosi: 1952

Nykyinen työtehtävä: maanviljelijä, eläkeläinen

Keskeiset luottamustehtävät: Orimattilan kaupunginvaltuuston jäsen ja kaupungin elinvoima- ja teknisen valiokunnan puheenjohtaja

Jouni Martikainen, hallintoneuvoston jäsen

Koulutus: DI

Syntymävuosi: 1968

Nykyinen työtehtävä: kunnanjohtaja, Askola

Keskeiset luottamustehtävät: -

Elmeri Nieminen, hallintoneuvoston jäsen

Koulutus: metsätalousinsinööri

Syntymävuosi: 1985

Nykyinen työtehtävä: maa- ja metsätalousyrittäjä, toimitusjohtaja

Keskeiset luottamustehtävät: Myrskylän kunnanhallituksen puheenjohtaja, Myrskylän säästöpankin isännistön puheenjohtaja, Nystuga Oy hallituksen puheenjohtaja, MTK-Uusimaan puheenjohtaja

Vesa Peltola, hallintoneuvoston jäsen

Koulutus: DI

Syntymävuosi: 1965

Nykyinen työtehtävä: energia-asiantuntija Suomen Kuntaliitto ry, toimitusjohtaja Lapinjärven Lämpö Oy

Keskeiset luottamustehtävät: Lapinjärven kunnanhallituksen jäsen ja teknisen lautakunnan varapuheenjohtaja

Päivi Rahkonen, hallintoneuvoston jäsen

Koulutus: hallintotieteiden maisteri

Syntymävuosi: 1964

Nykyinen työtehtävä: kunnanjohtaja, Hollola

Keskeiset luottamustehtävät: -

Antti Rämä, hallintoneuvoston jäsen

Koulutus: maatalousteknikko, HHJ-tutkinto

Syntymävuosi: 1967

Nykyinen työtehtävä: maatalousyrittäjä

Keskeiset luottamustehtävät: Luumäen kunnanhallituksen puheenjohtaja

Ilkka Ollila, hallintoneuvoston henkilöstöedustaja

Koulutus: automaatiotekniikan insinööri

Syntymävuosi: 1980

Nykyinen työtehtävä: asiakasvastaava

Keskeiset luottamustehtävät: teknisten toimihenkilöiden luottamusmies

Pia Hietanen, hallintoneuvoston henkilöstöedustaja

Koulutus: kauppatieteiden maisteri

Syntymävuosi: 1967

Nykyinen työtehtävä: yksikön päällikkö, sähkön hankintapalvelut

Keskeiset luottamustehtävät: ylempien toimihenkilöiden luottamusmies

Riskienhallinta

Kymenlaakson Sähkö -konsernin riskienhallinnan tavoitteena on tukea strategian tavoitteiden saavuttamista ja turvata yhtiön toimintakyky ennakoimalla mahdolliset uhkatekijät. Yhtiöllä on hallituksen hyväksymä riskienhallintajärjestelmä ja riskienhallintapolitiikka. Riskien kehityksestä ja hallintatoimenpiteistä raportoidaan hallitukselle kaksi kertaa vuodessa.

Merkittävimmät riskit liittyvät pääliiketoimintoihin eli energia- ja verkkoliikeliiketoimintaan sekä niiden rahoitusjärjestelyihin. Kertomusvuonna epävarmuustekijöitä liittyi jossain määrin kaikkiin riskiryhmiin, mutta niiden hallinnassa onnistuttiin suunnitellusti, eivätkä ne vaikuttaneet merkittävässä määrin tavoitteiden saavuttamiseen.

Verkkoliiketoimintaan liittyvät riskit

Myrskyt ja muut poikkeukselliset sääolosuhteet aiheuttavat riskin siirto- ja jakeluverkoston toimitusvarmuudelle. Suurhäiriöistä aiheutuu viankorjauskuluja sekä mahdollisesti asiakkaille maksettavia korvauksia. Riskeihin on varauduttu verkostoinvestoinneilla ja verkoston ennakoivalla kunnossapidolla.

Energialiiketoimintaan liittyvät riskit

Merkittävin suojattava liiketoimintariski on sähkön hintariski. Sähkömarkkinoiden hintakehitys vaikuttaa pääasiassa konsernin tuotanto- ja myyntiliiketoimintoihin. Lyhyellä aikavälillä sähkönhintaan pohjoismaisilla markkinoilla vaikuttavia tekijöitä ovat vesitilanne, tuulivoiman vaihtelu, lämpötila, päästöoikeuksien hinnat, polttoaineiden hinta sekä valtioiden välinen sähkön vienti- ja tuontitilanne.

Yhtiö suojautuu sähkön hintariskejä vastaan tekemällä sähköjohdannaissopimuksia sekä myynnin että tuotannon osalta. Yhtiössä on hallituksen hyväksymä salkunhallinnan riskikäsikirja, jonka mukaisesti suojaustoimenpiteet toteutetaan.

Olkiluoto 3 -ydinvoimalaitoksen säännöllisen sähköntuotannon on ilmoitettu alkavan tammikuussa 2020. KSOY saa OL3-laitoksesta sähköä Mankala-periaatteella Kymppivoima Oy:n omistuksen kautta. OL3-hankkeen lisämyöhästymisellä voi olla vaikutusta energialiiketoiminnan tulokseen.

Yhtiöllä on 32,2 prosentin omistusosuus Kymppivoima Oy:stä, joka on Mankala-periaatteella toimiva yhtiö. Mankala-periaatteen mukaisesti yhtiöllä on oikeus osakesarjakohtaisesti yhtiön tuottamaan sähköön. Yhtiö vastaa osakesarjakohtaisesti yhtiön sähkön hankintakustannuksista, jotka muodostuvat muuttuvista kustannuksista, kiinteistä kustannuksista, poistoista ja rahoituskustannuksista. Rahoituskustannuksiin vaikuttavat myös Kymppivoima Oy:n tekemät korkojohdannaissopimukset.

Rahoitukselliset riskit

Konsernin korolliset velat ovat pääosin vaihtuvakorkoisia lainoja, jolloin markkinakorkojen mahdollinen nousu voi vaikuttaa merkittäväällä tavalla konsernin tuloskehitykseen. Yhtiö suojautuu markkinakorkojen nousua vastaan korkojohdannaissopimuksilla. Konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti tavoitteena on konsernin lainojen suojausasteen pitäminen markkinatilanne huomioon ottaen tasolla 40–60 prosenttia.

Vakuutuksilla on katettu vahinkoriskit siltä osin kuin se on taloudellisesti mahdollista ja tarkoituksenmukaista. Riskejä pienennetään, poistetaan ja hallitaan systemaattisesti hyödyntämällä konsernin riskienhallintajärjestelmää.

Hallituksen toimintakertomus

Merkittäviä tapahtumia

Investoinnit sähköverkon toimitusvarmuuteen jatkuivat 15 M€ tasolla. Yhtiön 34. sähköasema valmistui Miehikkälään syyskuussa 2018, ja maakaapelointia toteutettiin keskijänniteverkon osalta yli 80 km. Vuosia jatkuneet toimitusvarmuusinvestoinnit alkavat näkyä keskeytysluvuissa. Vuonna 2018 sähkökatkojen kesto asiakasta kohden oli 0,98 (2,22) tuntia.

KSOY:n sähkösaantioikeus Vaskiluodon Voiman Seinäjoen voimalaitokselta päättyi 1.3.2018, kun Vaskiluodon Voima myi Seinäjoen voimalaitostoiminnot EPV Energialle. Lisäksi KSOY luopui pienehköstä omistuksestaan Meri-Porin hiililauhdelaitoksessa, joka siirtyi kokonaan Fortumin omistukseen vuoden lopussa. Kyseiset omistujärjestelyt aiheuttivat yhteensä reilun miljoonan euron kertaluontoiset kustannukset KSOY:lle.

KSOY osallistuu Kymppivoima Oy:n kautta Teollisuuden Voima Oy:n Olkiluoto 3 - ydinvoimalaitoshankkeeseen. TVO ilmoitti maaliskuussa, että se on allekirjoittanut OL3 -projektin loppuunsaattamiseen ja kiistoihin liittyvän sovintosopimuksen laitostoimittajan kanssa. Marraskuussa TVO ilmoitti, että laitossyksikkö liitetään valtakunnan verkkoon lokakuussa 2019 ja säännöllinen sähköntuotanto alkaa tammikuussa 2020.

KSOY:n omistuksessa olevan sähköntuotantorakenteen muutos täysin hiilineutraaliksi on edennyt loppusuoralle. Investoinnit hiilineutraaliin tuuli-, vesi- ja ydinvoimaan sekä luopuminen fossiilipolttoaineisiin perustuvasta sähköntuotannosta ovat mahdollistaneet hiilineutraalin tuotannon osuuden nostamisen 50 prosentin tasolta yli 90 prosentin tasolle.

KSOY osallistui uusiutuvan energian tukihuutokauppaan Kymppivoima Oy:n kautta. Kilpailutuksen tulos selviää alkuvuodesta 2019. Kuluttajien ja yritysten kiinnostus aurinkosähköjärjestelmiä kohtaan on edelleen kasvussa. Aurinkosähköjärjestelmiä myytiin vuonna 2018 yli 100 kappaletta, mikä ylitti selvästi yhtiön odotukset.

Uuden asiakastietojärjestelmän kilpailutus käynnistettiin vuoden alussa, ja tarjouskilpailun jälkeen allekirjoitettiin toimitussopimus Net Group Nordic Oy:n kanssa. Järjestelmän käyttöönotolla pyritään parantamaan asiakaskokemusta ja valmistaudutaan vähittäismarkkinoiden keskitetyn tiedonvaihtojärjestelmän, Datahubin, käyttöönottoon vuonna 2021.

Vuosi 2018 oli Kymenlaakson Sähkön 100-vuotisjuhlavuosi. Juhlavuoden aikana järjestettiin mm. yli 50 asiakastapahtumaa ja marraskuussa 2018 henkilöstölle sekä sidosryhmille tarkoitettu satavuotisjuhla Lahden Sibeliustalolla.

Toimintaympäristö

Suomessa sähkön käyttö jatkoi kasvua kolmatta vuotta peräkkäin. Vuonna 2018 sähköä käytettiin 87,4 (85,5) TWh (miljardia kilowattituntia) eli reilut 2 prosenttia edellisvuotta enemmän. Sähkön käyttö kasvoi sekä teollisuudessa että asumisessa.

Sähkön kulutuksesta katettiin tuonnilla 23 (24) prosenttia ja Suomen omalla tuotannolla 77 (76) prosenttia. Sähköä tuotiin pääosin Ruotsista. Sähkön markkinahinnat pohjoiseurooppalaisessa Nord Pool Spot -sähköpörssissä nousivat 41 prosenttia edellisvuodesta. Suomessa aluehinnan vuosikeskiarvo oli 46,8 (33,2) €/MWh.

Hallitustenvälinen ilmastopaneeli IPCC julkaisi ns. 1,5 C:n raportin lokakuussa 2018. Raportin mukaan keskilämpötilan 1,5 asteen nousulla verrattuna esiteolliseen aikaan on merkittäviä vaikutuksia elämään maapallolla. Raportin julkaiseminen lisäsi keskustelua ilmastonmuutoksen torjunnan tavoitteista ja keinoista.

Suomessa energia-ala on työskennellyt vuosia ilmaston lämpenemisen torjumiseksi ja energiasektorin päästöt ovat puolittuneet kuluneen kymmenen vuoden aikana ja puolittuvat edelleen seuraavan kymmenen vuoden aikana. Ilmastonmuutoksen haasteeseen vastaaminen edellyttää tulevaisuudessa sähkön käytön tuntuvaa lisäämistä. Sähkö korvaa fossiilisia polttoaineita liikenteessä, asumisessa ja yhteiskunnan muissa toiminnoissa.

Työ- ja elinkeinoministeriö kutsui keväällä 2018 professori Jarmo Partasen selvittämään sähkön jakeluverkkojen hinnankorotuksia ja niiden alueellista kohdentumista. Marraskuussa valmistuneessa selvityksessä todetaan, että sähkömarkkinalakiin vuonna 2013 sisällytetyt vaatimukset sähköverkkojen toimintavarmuuden parantamisesta vuoden 2028 loppuun mennessä ovat aiheuttaneet sähköyhtiöille sekä aikaistettuja että lisäinvestointitarpeita, jotka ovat näkyneet asiakkaille merkittävinä sähkön siirtohintojen korotuksina. Lisäksi selvityksessä todetaan, että siirtomaksuissa on merkittäviä eroja verkkoyhtiöiden kesken. Yhtiöiden toiminta-alueiden erot selittävät pääosan näistä eroista. Yksi keskeisimmistä selittäjistä on verkkoyhtiön toiminta-alueen väestötiheys, joka vaikuttaa verkkomäärään per asiakas ja energiamäärään per kilometri.

Uusiutuvan energian tukikilpailutus toteutettiin vuoden 2018 lopussa. Preemiojärjestelmään hyväksytyille voimalaitokselle maksetaan tukea 12 vuotta. Tukijärjestelmään hyväksyttävien hankkeiden kokonaisvuosituotannon yläraja on 1,4 TWh. Preemiojärjestelmään hyväksytyt hankkeet julkaistaan vuonna 2019.

Konsernirakenne

Kymenlaakson Sähkö -konsernin muodostavat energialiiketoimintaa harjoittava emoyhtiö Kymenlaakson Sähkö Oy sekä tytäryhtiönä verkkoliiketoimintaa harjoittava Kymenlaakson Sähköverkko Oy. Konserniin kuuluvat osakkuusyhtiöt Kymppivoima Oy, Kymppivoima Hankinta Oy, Kymppivoima Hydro Oy, Kaakon Alueverkko Oy, Orimattilan Lämpö Oy ja Elvera Oy.

Taloudellinen asema ja tulos

Konsernin liikevaihto oli 124,2 (93,6) miljoonaa euroa. Liikevoitto oli 23,0 (53,7) miljoonaa euroa ja tilikauden voitto 18,6 (44,4) miljoonaa euroa.

Emoyhtiön liikevaihto oli 74,7 (50,0) miljoonaa euroa. Liikevaihdon kasvu johtuu pääosin tuotannon liikevaihdon kirjaustavan muutoksesta, jonka vaikutus liikevaihtoon on 24,4 miljoonaa euroa. Liikevoitto oli 0,2 (1,5) miljoonaa euroa ja tilikauden voitto 14,9 (30,5) miljoonaa euroa. Yhteensä emoyhtiön osinkotuotot sekä saadut konserniavustukset olivat 18,7 (30,0) miljoonaa euroa.

Konsernin ulkopuolisen lainapääoman määrä oli vuoden lopussa 97,7 (118,4) miljoonaa euroa. Omavaraisuusaste oli 24,7 (20,1) prosenttia. Maksuvalmius (Quick ratio) oli 1,3 (1,9).

Emoyhtiön ulkopuolisen lainapääoman määrä oli vuoden lopussa 55,8 (72,4) miljoonaa euroa. Maksuvalmius (Quick ratio) oli 1,1 (1,5).

Konserniyhtiöiden investoinnit olivat yhteensä 18,0 (17,1) miljoonaa euroa, josta verkostoinvestoinnit olivat 15,2 (14,9) miljoonaa euroa ja muut investoinnit 2,8 (2,2) miljoonaa euroa. Emoyhtiön investoinnit olivat 1,4 (1,6) miljoonaa euroa.

Konsernin taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat tunnusluvut:

	2018	2017	2016
Liikevaihto, milj. euroa	124,2	93,6	94,1
Liikevoitto, milj. euroa	23,0	53,7	13,4
Liikevoitto, %	18,5	57,4	14,3
Oman pääoman tuotto, %	32,3	66,1	19,5
Sijoitetun pääoman tuotto, %	14,5	31,3	12,0
Omavaraisuusaste, %	24,7	20,1	34,8
Quick ratio	1,3	1,9	1,4

Emoyhtiön taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat tunnusluvut:

	2018	2017	2016
Liikevaihto, milj. euroa	74,7	50,0	57,5
Liikevoitto, milj. euroa	0,2	1,5	4,3

Liikevoitto, %	0,3	2,9	7,6
Oman pääoman tuotto, %	44,5	54,5	21,2
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,6	28,5	10,8
Omavaraisuusaste, %	34,9	24,4	65,8
Quick ratio	1,1	1,5	3,3

Henkilöstö

Konsernin henkilöstön määrä oli keskimäärin 60 (64). Vakinaisen henkilöstön määrä vuoden lopussa oli 59 (62). Vuoden aikana konsernissa jäi kuusi henkilöä eläkkeelle ja myös kuusi henkilöä rekrytoitiin.

Konsernin vakinaisen henkilöstön keski-ikä 31.12.2018 oli 47,2 (48,5) vuotta ja emoyhtiön vakinaisen henkilöstön keski-ikä 48,3 (49,4) vuotta.

Lakisääteisten vakuutusten lisäksi koko henkilöstö on vakuutettu vapaa-ajan ryhmätapaturmavakuutuksella.

Konsernin henkilöstöä kuvaavat tunnusluvut

	2018	2017	2016
Henkilöstö keskimäärin tilikaudella	60	64	84
Vakinainen henkilöstö tilikauden lopussa	59	62	68
Tilikauden palkat ja palkkiot, milj. euroa	3,4	3,6	4,7

Emoyhtiön henkilöstöä kuvaavat tunnusluvut

	2018	2017	2016
Henkilöstö keskimäärin tilikaudella	41	45	49
Vakinainen henkilöstö tilikauden lopussa	41	43	49
Tilikauden palkat ja palkkiot milj. euroa	2,2	2,4	2,6

Liiketoiminta

Energialiiketoiminta

Energialiiketoiminnan liikevaihto oli 73,5 (48,8) miljoonaa euroa ja liikevoitto 0,5 (3,4) miljoonaa euroa. Liikevaihto on kasvanut olennaisesti edellisen tilikauden liikevaihtoon verrattuna. Kasvu johtuu pääosin tuotannon liikevaihdon kirjaustavan muutoksesta, jonka vaikutus liikevaihtoon on 24,4 miljoonaa euroa. Kirjaustavan muutoksella ei ole vaikutusta KSOY:n tulokseen. Henkilöstön määrä oli keskimäärin 31 (29).

Sähkön myynti pysyi edellisvuoden tasolla. Lämmitystarveluvuista käy ilmi, että vuodet 2017 ja 2018 olivat hyvin samankaltaiset lämmitysenergian kokonaiskulutuksen osalta. Sähköä myytiin 1 103 (1 093) miljoonaa kilowattituntia. Sähköntuotanto yhtiön tuotanto-osuuksilla oli 514 (506) miljoonaa kilowattituntia.

Sähkön tukkumarkkinahinta Suomen hinta-alueella nousi 41 prosenttia vuoteen 2017 verrattuna. Vuoden keskihinta oli 46,8 €/MWh. Suomen hinta-alueen spot-hinta oli keskimäärin 6,4 prosenttia pörssin yleistä systeemihintaa korkeampi.

Kristiinankaupungin Metsälän tuulivoimapuisto hyväksyttiin syöttötariffin piiriin 1.1.2018 alkaen. Suomen suurimmassa käytössä olevassa tuulivoimapuistossa on 34 voimalaa. KSOY:n omistusosuus puistossa yli kaksinkertaisti yhtiön tuulivoimatuotannon noin 60 GWh:n vuositasolle. Yhtiön strategian mukaisesti KSOY luopui Seinäjoen ja Meriporin fossiilisia polttoaineita käyttävien voimalaitosten omistuksista vuoden 2018 aikana.

Aurinkosähköjärjestelmiä myytiin yli 100 kappaletta, mikä ylitti selvästi yhtiön odotukset.

Verkkoliiketoiminta, Kymenlaakson Sähköverkko Oy

Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n liikevaihto oli 54,1 (48,0) miljoonaa euroa ja liikevoitto 19,9 (50,8) miljoonaa euroa. Liikevaihdon kasvu johtui vuoden alussa tehdystä sähkön siirtohintojen korotuksesta sekä sähkönkäytön kasvusta. Yhtiön henkilöstön määrä oli keskimäärin 19 (19).

Vuonna 2018 yhtiön jakelualueella käytettiin sähköä 1 356 (1 334) miljoonaa kilowattituntia, mikä on 1,6 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Uusien liittymien määrä kasvoi edellisvuodesta, kun uusia liittymissopimuksia tehtiin 240 (217) kappaletta. Sähkönkäyttäjii Kymenlaakson Sähköverkon jakelualueella oli vuoden lopussa yhteensä 103 086 (102 823).

Sähkönjakelun toimitusvarmuus oli lähes ennätystasolla. Jakeluhäiriöiden kesto asiakasta kohden oli keskimäärin 0,98 (2,2) tuntia.

Sähköverkon toimitusvarmuutta parantavat maakaapelointi- ja muut verkostoinvestoinnit olivat 15,2 miljoonaa euroa. Keskijänniteverkkoa kaapeloitiin 83 kilometriä. Keskijänniteverkon kaapelointiaste oli vuoden 2018 lopussa 20,2 prosenttia. Miehikkälän sähköasema ja sitä syöttävä voimajohto valmistuivat syksyllä.

Elvera Oy vastasi verkkoyhtiön häiriönselvityksestä ja merkittävien osien verkonrakennuksesta vuosisopimuksen mukaisesti.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Kymenlaakson Sähkössä on menossa liiketoimintoihin ja tietojärjestelmiin liittyvää tavanomaista kehitystyötä. Yhtiö on mukana Kymppivoima Oy:n kautta tuulivoiman tuotantohankkeissa. Kansallisen energiatehokkuussopimuksen puitteissa yhtiö on sitoutunut edistämään energian tehokasta käyttöä. Kymenlaakson Sähkö osallistuu sähköntutkimuspoolin toimintaan sekä alueensa sidosryhmien kanssa erilaisiin energiatehokkuutta, uusiutuvaa energiaa ja sähkön pientuotantoa koskeviin seudullisiin hankkeisiin ja selvityksiin.

Toiminnan riskit ja epävarmuustekijät

Kymenlaakson Sähkö -konsernin riskienhallinnan tavoitteena on tukea strategian tavoitteiden saavuttamista ja turvata yhtiön toimintakyky ennakoimalla mahdolliset uhkatekijät. Yhtiöllä on hallituksen hyväksymä riskienhallintajärjestelmä ja riskienhallintapolitiikka. Riskien kehityksestä ja hallintatoimenpiteistä raportoidaan hallitukselle kaksi kertaa vuodessa.

Merkittävimmät riskit liittyvät pääliiketoimintoihin eli energia- ja verkkoliikeliiketoimintaan sekä niiden rahoitusjärjestelyihin. Kertomusvuonna epävarmuustekijöitä liittyi jossain määrin kaikkiin riskiryhmiin, mutta niiden hallinnassa onnistuttiin suunnitellusti, eivätkä ne vaikuttaneet merkittävässä määrin tavoitteiden saavuttamiseen.

Verkkotoimintaan liittyvät riskit

Myrskyt ja muut poikkeukselliset sääolosuhteet aiheuttavat riskin siirto- ja jakeluverkoston toimitusvarmuudelle. Suurhäiriöistä aiheutuu viankorjauskuluja sekä mahdollisesti asiakkaille maksettavia korvauksia. Riskeihin on varauduttu verkostoinvestoinneilla ja verkoston ennakoivalla kunnossapidolla.

Energialiiketoimintaan liittyvät riskit

Merkittävin suojattava liiketoimintariski on sähkön hintariski. Sähkömarkkinoiden hintakehitys vaikuttaa pääasiassa konsernin tuotanto- ja myyntiliiketoimintoihin. Lyhyellä aikavälillä sähkönhintaan pohjoismaisilla markkinoilla vaikuttavia tekijöitä ovat vesitilanne, tuulivoiman vaihtelu, lämpötila, päästöoikeuksien hinnat, polttoaineiden hinta sekä valtioiden välinen sähkön vienti- ja tuontitilanne.

Yhtiö suojautuu sähkön hintariskejä vastaan tekemällä sähköjohdannaissoleimuksia sekä myynnin että tuotannon osalta. Yhtiössä on hallituksen hyväksymä salkunhallinnan riskikäsikirja, jonka mukaisesti suojaustoimenpiteet toteutetaan.

Olkiluoto 3 -ydinvoimalaitoksen säännöllisen sähköntuotannon on ilmoitettu alkavan tammikuussa 2020. KSOY saa OL3-laitoksesta sähköä Mankala-periaatteella Kymppivoima Oy:n omistuksen kautta. OL3-hankkeen lisämyöhästymisellä voi olla vaikutusta energialiiketoiminnan tulokseen.

Yhtiöllä on 32,2 prosentin omistusosuus Kymppivoima Oy:stä, joka on Mankala-periaatteella toimiva yhtiö. Mankala-periaatteen mukaisesti yhtiöllä on oikeus osakesarjakohtaisesti yhtiön tuottamaan sähköön. Yhtiö

vastaa osakesarjakohtaisesti yhtiön sähkön hankintakustannuksista, jotka muodostuvat muuttuvista kustannuksista, kiinteistä kustannuksista, poistoista ja rahoituskustannuksista. Rahoituskustannuksiin vaikuttavat myös Kymmivoima Oy:n tekemät korkojohdannaissopimukset.

Rahoitukselliset riskit

Konsernin korolliset velat ovat pääosin vaihtuvakorkoisia lainoja, jolloin markkinakorkojen mahdollinen nousu voi vaikuttaa merkittäväällä tavalla konsernin tuloskehitykseen. Yhtiö suojautuu markkinakorkojen nousua vastaan korkojohdannaissopimuksilla. Konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti tavoitteena on konsernin lainojen suojausasteen pitäminen markkinatilanne huomioon ottaen tasolla 40–60 prosenttia.

Vakuutuksilla on katettu vahinkoriskit siltä osin kuin se on taloudellisesti mahdollista ja tarkoituksenmukaista. Riskejä pienennetään, poistetaan ja hallitaan systemaattisesti hyödyntämällä konsernin riskienhallintajärjestelmää.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Yhtiössä ei ole ollut olennaisia tapahtumia tilikauden päättymisen jälkeen.

Tulevaisuuden näkymät

Kymenlaakson Sähkö jatkaa sähköntuotannossaan siirtymistä päästöttömään tuotantoon. Strateginen siirtyminen fossiilisiin polttoaineisiin perustuvasta sähköntuotannosta kohti hiilineutraalia tuotantoa on loppusuoralla. KSOY jatkaa neuvotteluita luopuakseen lopuistakin fossiilisia polttoaineita käyttävistä laitosomistuksista. Investoinnit sähköverkoston uusimiseen ja toimintavarmuuden parantamiseen jatkuvat noin 15 miljoonan euron vuositasolla. Verkostoautomaatiota ja kaapelointia lisätään nykytasosta.

Muutokset pohjoiseurooppalaisilla sähkömarkkinoilla jatkuvat tulevina vuosina. Viime vuosina kiihtynyt sähköntuotannon rakennemuutos etenee edelleen. Vanhojen voimalaitosten alasajoa kompensoi etenkin tuulivoimakapasiteetin kasvu sekä Olkiluoto 3 -ydinvoimalan käyttöönotto. Alueellisiin hintoihin vaikuttavat merkittävästi myös muutokset siirtoyhteyksissä. Nord Pool -alue integroituu yhä enemmän sekä sisäisesti että suhteessa muihin läntisiin markkina-alueisiin. Kyseisillä muutoksilla on sekä markkinahintaa nostavia että laskevia vaikutuksia. Sähkön spot-hinta ja tulevien vuosien sähköjohdannaisten hinnat nousivat selvästi vuonna 2018. Sähkömarkkinoiden murros on kuitenkin edelleen käynnissä ja hintavaihteluiden odotetaan jatkuvan lähivuosina.

Sähkömarkkinalain mukaisen toimitusvarmuuskriteeristön mukaan 50 prosenttia sähkön käyttöpaikoista, lukuun ottamatta vapaa-ajan asuntoja, tulee olla säävarman verkon piirissä vuoden 2019 loppuun mennessä. Kymenlaakson Sähköverkko Oy täyttää jo nämä vaatimukset, sillä käyttöpaikoista yli 60 prosenttia on toimitusvarman verkon piirissä.

Omistus ja hallinto

Kymenlaakson Sähkö Oy:llä on 167 634 osaketta. Kaikilla osakkeilla on samanlainen oikeus osinkoon ja yhtiön varoihin, ja kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Osakkeita koskee yhtiöjärjestyksen 15 §:n lunastusvelvollisuus, 16 §:n lunastuslauseke ja 17 §:n suostumuslauseke. Koko osakepääoma oli kertomusvuoden lopussa 11 kunnan omistuksessa.

Varsinainen yhtiökokous pidettiin 19.4.2018. Kokouksessa käsiteltiin varsinaiselle yhtiökokoukselle kuuluvat asiat. Tilintarkastajaksi valittiin KPMG Oy Ab, vastuullisena tarkastajanaan Kaija Pakkanen.

Hallintoneuvostoon kuuluu 11 osakaskunnan edustajaa ja kaksi henkilöstön edustajaa. Hallintoneuvosto kokoontui kertomusvuoden aikana kaksi kertaa.

Hallintoneuvoston puheenjohtajaksi valittiin Markus Kalliokivi ja varapuheenjohtajaksi Janne Lepola. Kaikkien hallintoneuvoston jäsenten toimikausi päättyi vuoden 2021 varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Hallintoneuvoston jäseninä toimivat yhtiökokouksen jälkeen seuraavat henkilöt:

kunnanhallituksen puheenjohtaja Markus Kalliokivi, Pukkila, puheenjohtaja
kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja Janne Lepola, Loviisa, varapuheenjohtaja
kunnanjohtaja Osmo Havuaho, Virolahti
kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Elina Inkeroinen-Lalu, Hamina
kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Ville Kaunisto, Kouvola
kaupunginvaltuuston jäsen Tapio Malmiharju, Orimattila
kunnanjohtaja Jouni Martikainen, Askola
kunnanhallituksen puheenjohtaja Elmeri Nieminen, Myrskylä
kunnanhallituksen jäsen Vesa Peltola, Lapinjärvi
kunnanjohtaja Päivi Rahkonen, Hollola
kunnanhallituksen puheenjohtaja Antti Rämä, Luumäki
Henkilöstön edustajat:
yksikön päällikkö Pia Hietanen (varalla yksikön päällikkö Tuomo Hakkarainen)
asiakasvastaava Ilkka Ollila (varalla laskuttaja Kirsi Laurikainen)

Hallitukseen kuuluu seitsemän jäsentä. Hallituksen jäsenen toimikausi päättyi vaalia seuraavan ensimmäisen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Yhtiön hallitus kokoontui kertomusvuoden aikana yhdeksän kertaa.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa hallitukseen valittiin seuraavat henkilöt:

maakuntaneuvos Harri Helminen, Kouvola, puheenjohtaja

kaupunginhallituksen puheenjohtaja Mia Heijnsbroek-Wirén, Loviisa, varapuheenjohtaja
kunnanvaltuuston puheenjohtaja Kristian Forsman, Myrskylä
kaupunginvaltuuston jäsen Jarkko Harjumaaskola, Hamina
toimitusjohtaja Kim Jordas, Lapinjärvi
toimitusjohtaja Jussi Karinen, Orimattila
kunnanvaltuuston jäsen Mika Lampola, Hollola

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut diplomi-insinööri Aku Pymäki.

Hallituksen esitys voittovarojen käyttämisestä

Emoyhtiön vapaa oma pääoma 31.12.2018 on 17 025 383,18 euroa, josta tilikauden voitto on 14 937 006,68 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että emoyhtiö jakaa osinkoa 50,70 euroa osakkeelta eli yhteensä 8 499 043,80 euroa ja käyttörahastoon tilikauden voitosta siirretään 6 437 962,88 euroa.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako hallituksen näkemyksen mukaan vaaranna yhtiön maksukykyä.

Toimintakertomuksen allekirjoitukset

Kouvolassa 7. päivänä maaliskuuta 2018

HALLITUS

Harri Helminen

Kristian Forsman

Jarkko Harjumaaskola

Mia Heijnsbroek-Wirén

Kim Jordas

Jussi Karinen

Mika Lampola

Aku Pymäki
toimitusjohtaja

Tunnuslukujen laskentakaavat

Liikevoitto%

$$\frac{100 \times \text{liikevoitto}}{\text{liikevaihto}}$$

Oman pääoman tuotto%

$$\frac{100 \times (\text{voitto ennen tilinpäätössiirtoja} + \text{konserniavustus} - \text{verot})}{\text{oma pääoma (keskimäärin)}}$$

Sijoitetun pääoman tuotto%

$$\frac{100 \times (\text{tulos ennen tilinpäätössiirtoja} + \text{korkokulut ja muut rahoituskulut})}{\text{sijoitettu pääoma (keskimäärin)}}$$

Omavaraisuusaste%

$$\frac{100 \times (\text{oma pääoma} + \text{poistoero})}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$$

Maksuvalmius (Quick ratio)

$$\frac{\text{rahoitusomaisuus}}{\text{lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

TILINPÄÄTÖS

Konsernin tuloslaskelma

Konsernin tase

Konsernin rahoituslaskelma

Emoyhtiön tuloslaskelma

Emoyhtiön tase

Emoyhtiön rahoituslaskelma

Tilinpäätöksen liitetiedot

Sähkötoimintojen eriyttäminen

Muun sähköliiketoiminnan tuloslaskelma

Muun sähköliiketoiminnan tase

Tilintarkastuskertomus

Hallintoneuvoston lausunto

Kymenlaakson Sähköverkko Oy tuloslaskelma

Kymenlaakson Sähköverkko Oy tase

Konsernin tuloslaskelma

Konsernituloslaskelma 1.1.–31.12.2018

(tuhatta euroa)

	Liitetieto nro	2018	2017
Liikevaihto	1	124 225	93 559
Valmistus omaan käyttöön		0	1
Liiketoiminnan muut tuotot	2	1 265	38 416
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista		2 226	794
Materiaalit ja palvelut	3	-81 463	-54 638
Henkilöstökulut	4	-4 146	-4 376
Poistot ja arvonalentumiset	5	-11 222	-10 706
Liiketoiminnan muut kulut		-7 904	-9 357
Liikevoitto		22 982	53 693
Rahoitustuotot ja -kulut	6	-222	-1 158
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		22 759	52 535
Tuloverot	9	-3 846	-4 605
Laskennalliset verot	9	-295	-3 579
Tilikauden voitto		18 619	44 351

Konsernin tase

Konsernitase 31.12.2018

(tuhatta euroa)

VASTAAVAA	Liitetieto nro	2018		2017	
Pysyvät vastaavat					
Aineettomat hyödykkeet	10				
Aineettomat oikeudet		2 227		2 515	
Liikearvo		5 169		6 385	
Muut pitkävaikutteiset menot		986			
Ennakkomaksut		260	8 641	<u>294</u>	9 194
Aineelliset hyödykkeet	11				
Maa- ja vesialueet		865		953	
Rakennukset ja rakennelmat		1 363		2 767	
Siirto- ja jakeluverkosto		121 739		118 288	
Koneet ja kalusto		369		367	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		5 223	129 558	<u>1 888</u>	124 263
Sijoitukset	12				
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä		68 690		66 973	
Muut osakkeet ja osuudet		10 848	79 538	<u>10 846</u>	77 819
Saamiset	13				
Pitkäaikaiset					
Laskennallinen verosaaminen		2 988		3 115	
Muut saamiset		5 321	8 310	<u>2 459</u>	5 574
Lyhytaikaiset					
Myyntisaamiset		28 206		26 066	
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä		19		14	
Muut saamiset		63		161	
Siirtosaamiset		1 028	29 316	<u>1 509</u>	27 750
Rahat ja pankkisaamiset			13 649	<u>22 258</u>	
			269 012	<u>266 858</u>	

VASTATTAVAA**Oma pääoma**

14

Osakepääoma	230		230	
Ylikurssirahasto	19 015		19 015	
Muut rahastot				
Vararahasto	284		284	
Käyttörahaso	2 088		-20 152	
Edellisten tilikausien voitto	23 566		9 754	
Tilikauden voitto	18 619	63 803	<u>44 351</u>	53 482

Vieras pääoma

Pitkäaikainen

16

Laskennallinen verovelka	8 888		8 720	
Lainat rahoituslaitoksilta	89 444		110 139	
Liittymismaksut	69 457	167 790	<u>67 556</u>	186 415

Lyhytaikainen

17

Lainat rahoituslaitoksilta	8 222		8 222	
Saadut ennakot	10 715		189	
Ostovelat	6 880		5 551	
Velat omistusyhteisyrityksille	2 675		1 265	
Muut velat	6 469		6 936	
Siirtovelat	2 458	37 419	<u>4 797</u>	26 961
		269 012	<u>266 858</u>	

Konsernin rahoituslaskelma

Konsernin rahoituslaskelma 1.1.–31.12.2018

(tuhatta euroa)

	2018	2017
Liiketoiminnan rahavirta:		
Myynnistä saadut maksut	121 542	93 679
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	487	1 028
Maksut liiketoiminnan kuluista	<u>-79 870</u>	<u>-68 347</u>
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	42 159	26 360
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-1 430	-1 752
Saadut korot liiketoiminnasta	80	75
Saadut osingot liiketoiminnasta	1 192	629
Maksetut verot	<u>-5 963</u>	<u>-1 334</u>
Liiketoiminnan rahavirta	36 038	23 978
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-16 923	-15 637
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	3 265	51 045
Investoinnit sijoituksiin	<u>-1 087</u>	<u>-1 498</u>
Investointien rahavirta	-14 745	33 910
Rahoituksen rahavirta:		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	0	127 472
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-20 694	-93 251
Maksetut osingot	-8 298	-11 000
Liittymismaksujen lisäys	1 952	1 285
Omien osakkeiden hankinta	<u>0</u>	<u>-71 310</u>
Rahoituksen rahavirta	-27 040	-46 804
Rahavarojen lisäys (+) vähennys (-)	-5 746	11 083
Rahavarat 1.1.	24 717	13 633
Rahavarat 31.12.	<u>18 971</u>	<u>24 717</u>

Emoyhtiön tuloslaskelma

Emoyhtiön tuloslaskelma 1.1.–31.12.2018

(tuhatta euroa)

	Liitetieto nro	2018	2017
Liikevaihto	1	74 717	50 028
Liiketoiminnan muut tuotot	2	683	691
Materiaalit ja palvelut	3	-67 227	-39 685
Henkilöstökulut	4	-2 650	-2 876
Poistot ja arvonalentumiset	5	-1 123	-806
Liiketoiminnan muut kulut		-4 177	-5 898
Liikevoitto		224	1 454
Rahoitustuotot ja -kulut	6	565	29 078
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		789	30 532
Tilinpäätössiirrot	7	17 660	141
Tuloverot	8	-3 512	-135
Tilikauden voitto		14 937	30 538

Emoyhtiön tase

Emoyhtiön tase 31.12.2018

(tuhatta euroa)

VASTAAVAA	Liitetieto nro	2018		2017	
Pysyvät vastaavat					
Aineettomat hyödykkeet	10				
Aineettomat oikeudet		405		877	
Muut pitkävaikutteiset menot		28		41	
Ennakkomaksut		260	692	<u>0</u>	918
Aineelliset hyödykkeet	11				
Maa- ja vesialueet		307		307	
Rakennukset ja rakennelmat		1 204		2 340	
Koneet ja kalusto		138	1 648	<u>154</u>	2 800
Sijoitukset	12				
Osuudet saman konsernin yrityksissä		6 492		6 492	
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä		65 660		66 105	
Muut osakkeet ja osuudet		10 846	82 998	<u>10 846</u>	83 442
Saamiset	13				
Pitkäaikaiset					
Muut pitkäaikaiset saamiset			5 321		2 459
Lyhytaikaiset					
Myyntisaamiset		11 184		10 169	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		398		286	
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä		15		14	
Muut saamiset		43		161	
Siirtosaamiset		438	12 078	<u>1 487</u>	12 117
Rahat ja pankkisaamiset			12 567	<u>21 328</u>	
			115 305	<u>123 064</u>	
VASTATTAVAA					
Oma pääoma	14				

Osakepääoma		230		230	
Ylikurssirahasto		19 015		19 015	
Muut rahastot					
Vararahasto		284		284	
Käyttörahasto		2 088		-20 152	
Tilikauden voitto		14 937	36 554	<u>30 538</u>	29 915
Tilinpäätössiirtojen kertymä	15				
Poistoero			0		160
Vieras pääoma					
Pitkäaikainen	16				
Lainat rahoituslaitoksilta		51 722	51 722	<u>68 305</u>	68 305
Lyhytaikainen	17				
Lainat rahoituslaitoksilta		4 111		4 111	
Saadut ennakot		10 603		57	
Ostovelat		3 539		2 128	
Velat saman konsernin yrityksille		5 134		15 422	
Velat omistusyhteisyriksille		2 355		1 265	
Muut velat		460		1 038	
Siirtovelat		826	27 028	<u>663</u>	<u>24 684</u>
			115 305	<u>123 064</u>	

Emoyhtiön rahoituslaskelma

Emoyhtiön rahoituslaskelma 1.1.–31.12.2018

(tuhatta euroa)

	2018	2017
Liiketoiminnan rahavirta:		
Myynnistä saadut maksut	73 013	51 194
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	514	681
Maksut liiketoiminnan kuluista	<u>-60 861</u>	<u>-48 709</u>
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	12 665	3 167
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-760	-995
Saadut korot liiketoiminnasta	125	106
Saadut osingot liiketoiminnasta	1 192	29 984
Maksetut verot	<u>-2 315</u>	<u>-1 183</u>
Rahavirta ennen tilinpäätössiirtoja	10 907	31 079
Liiketoiminnan tilinpäätössiirroista johtuva rahavirta	<u>17 500</u>	<u>0</u>
Liiketoiminnan rahavirta	28 407	31 079
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-361	-119
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	2 316	1 830
Investoinnit sijoituksiin	<u>-1 087</u>	<u>-1 498</u>
Investointien rahavirta	868	213
Rahoituksen rahavirta:		
Pitkäaikaisten velkojen lisäys	0	79 472
Lyhytaikainen konsernisaaminen/konsernivelka	5 130	15 422
Lyhytaikaisten konsernisaamisten palautuminen	-15 422	10 405
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-16 583	-43 918
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-8 298	-11 000
Omien osakkeiden hankinta	<u>0</u>	<u>-71 310</u>
Rahoituksen rahavirta	-35 174	-20 929
Rahavarojen lisäys (+) vähennys (-)	-5 898	10 363

Rahavarat 1.1.	23 787	13 424
Rahavarat 31.12.	17 888	23 787
	-5 898	10 363

Tilinpäätöksen liitetiedot

Konserniin kuuluvaa kirjanpitovelvollista koskevat liitetiedot

Kymenlaakson Sähkö Oy on Kymenlaakson Sähkö -konsernin emoyhtiö. Konsernitilinpäätöksen jäljennös on saatavissa osoitteesta Kymenlaakson Sähkö Oy, Yhdystie 7, 47200 Elimäki.

Konsernitilinpäätöksen laajuus ja laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätös on laadittu emoyhtiö Kymenlaakson Sähkö Oy:n ja tytäryhtiön Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n muodostamasta konsernista koko tilikaudelta. Konserniin kuuluvat osakkuusyhtiöt Kymppivoima Oy, Kymppivoima Hankinta Oy, Kymppivoima Hydro Oy, Orimattilan Lämpö Oy, Elvera Oy ja Kaakon Alueverkko Oy.

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmällä ja osakkuusyhtiöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä. Keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa syntyneet erot käsitellään konserniaktiivana tai konsernireservinä ja ne kohdistetaan sekä tuloutetaan suunnitelman mukaan.

Sisäiset liiketapahtumat

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäiset saamiset ja velat sekä sisäinen voitonjako ja sisäinen kate on eliminoitu.

Arvostusperiaatteet

Pysyvien vastaavien arvostus

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla lukuun ottamatta maa-alueita, joita sisältyy konsernilla 113 126,02 euron ja emoyhtiöllä 34 263,25 euron suuruinen arvonkorotus. Arvonkorotusten perusteet ovat edelleen voimassa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella. Liikearvon taloudellinen pitoaika on 20 vuotta, koska liikearvo kohdistuu toiminnan luonteen mukaisiin pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin ja verkkotoimintaan liittyvään pitkäaikaiseen tulon muodostukseen.

Poistoajat ovat:

Aineettomat oikeudet		
Atk-ohjelmat	3–5	vuotta
Johtoaluekorvaukset	10–20	vuotta
Liikearvo	20	vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	10–20	vuotta
Rakennukset ja rakennelmat	5–33	vuotta
Siirto- ja jakeluverkosto	10–25	vuotta
Mittauslaitteet	10	vuotta
Koneet ja kalusto	5–10	vuotta

Korkojohdannaiset

Konserni suojautuu markkinakorkojen muutoksilta korkojohdannais­sopimusten avulla.

Koronvaihtosopimuksilla vaihdetaan konsernin rahalaitoslainojen ja korollisten leasingvastuiden vaihtuva korko kiinteäksi koroksi. Voimassa olevien sopimusten maturiteetti on yhtiöllä pisimmillään yhdeksän (konsernilla 11) vuotta. Korko määritellään kolmen ja kuuden kuukauden välein. Konsernin rahoituspolitiikan mukaan 40–60 prosenttia yhtiön lainarahoituksen pääomasta on kiinteäkorkoista tai suojattu korkojohdannaisilla. Samaa suojaustavoitetta on sovellettu myös leasingrahoitukseen. Koronvaihtosopimukset on tehty suojaustarkoituksessa.

Korkojohdannais­sopimusten realisoituneet erät kirjataan tuloslaskelman rahoituskuluihin. Realisoitumattomat arvomuutokset esitetään liitetiedoissa (kohta 19).

Sähköjohdannaiset

Sähkön myyntiä ja tuotantoa suojataan sähköjohdannaisilla. Niillä suojaudutaan sähkön markkinahintavaihteluiden aiheuttamilta tulosvaikutuksilta. Sähköjohdannaiskauppaa käydään hyödykejohdannaispörsseissä termiineillä ja futuureilla sekä OTC-markkinoilla optioilla. Riskikäsikirjassa kuvattu suojausstrategia kattaa useita vuosia riskinottovaltuuksien puitteissa ja sitä arvioidaan jatkuvasti markkinatilanteen muuttuessa.

Yhtiön sähköjohdannaiset on tehty suojaustarkoituksessa. Sähköjohdannais­ten realisoituneet erät kirjataan tuloslaskelman sähkönhankintakuluihin. Realisoitumattomat arvomuutokset esitetään liitetiedoissa (kohta 19). Futuurien käyvän arvon muutos kirjataan taseeseen.

Eläkkeiden kirjaaminen

Yhtiön henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkemaksut ja tilikauteen kohdistuvat kulut perustuvat eläkevakuutusyhtiön tekemiin laskelmiin. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Poistoeron ja arvonkorotusten laskennallinen verovelka on laskettu voimassa olevalla verokannalla.

Rahoituslaskelman liitetiedot

Rahoituslaskelma on laadittu Kilan yleisohjeen (30.1.2007) mukaisena rahavirtalaskelmana.

Rahoituslaskelmassa kuvatut rahavarat sisältävät rahaksi tarvittaessa muutettavat pankkisaamiset.

Liiketoiminnan rahavirta on esitetty suoraa esittämistapaa noudattaen. Koroista ja muista rahoituskuluista aiheutuneet maksut olivat yhteensä 759 704,67 € (2017: 995 047,13 €).

Tuloslaskelman liitetiedot

(tuhatta euroa)

		Konserni		Emoyhtiö
	2018	2017	2018	2017
1 Liikevaihto toimialoittain				
Energialiiketoiminta	70 168	45 599	73 537	48 839
Verkkoliiketoiminta	54 052	47 930	0	0
Muu myynti	5	31	1 180	1 188
Yhteensä	124 225	93 559	74 717	50 028
2 Liiketoiminnan muut tuotot				
Vuokratuotot	439	574	462	590
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	777	37 745	169	11
Muut tuotot	96	96	52	91
Yhteensä	1 265	38 416	683	691
3 Materiaalit ja palvelut				
Ostot tilikauden aikana	74 401	47 244	66 017	39 064
Ulkopuoliset palvelut	7 062	7 394	1 209	621
Materiaalit ja palvelut yhteensä	81 463	54 638	67 227	39 685
4 Henkilöstökulut ja henkilöstön keskimääräinen lukumäärä				
Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin				
Toimihenkilöitä	60	64	41	45
Työntekijöitä	0	0	0	0
Yhteensä	60	64	41	45
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	3 427	3 639	2 199	2 398
Eläkekulut	657	690	416	449

Muut henkilösivukulut	<u>63</u>	<u>46</u>	<u>35</u>	<u>29</u>
Yhteensä	4 146	4 376	2 650	2 876

Johdon palkat ja palkkiot

Toimitusjohtajat	298	306		
Hallituksen jäsenet	90	111	90	111
Hallintoneuvoston jäsenet	25	26	25	26

5 Poistot ja arvonalentumiset

Poistot aineettomista oikeuksista	1 058	991	518	524
Poistot liikearvosta	1 216	1 216	0	0
Poistot pitkävaikutteisista menoista	26	28	5	8
Poistot rakennuksista ja rakennelmista	617	294	546	191
Poistot siirto- ja jakeluverkosta	8 154	7 995	0	0
Poistot koneista ja kalustosta	<u>151</u>	<u>181</u>	<u>53</u>	<u>83</u>
Yhteensä	11 222	10 706	1 123	806

Vuonna 2018 muutettiin Elimäellä sijaitsevan toimistokiinteistön poistoaikaa 33 vuodesta 20 vuoteen. Muutoksen vaikutus tilikauden suunnitelman mukaisiin poistoihin oli 188 986,81 euroa.

	2018	Konserni 2017	2018	Emoyhtiö 2017
Tilintarkastajan palkkiot				
Tilintarkastuspalkkiot	24	34	15	25
Muut palvelut	<u>3</u>	<u>0</u>	<u>3</u>	<u>0</u>
Yhteensä	27	34	17	25

6 Rahoitustuotot ja -kulut

Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista

Osinkotuotot

Saman konsernin yrityksiltä			0	29 355
Omistusyhteisy yrityksiltä			65	65
Osinkotuotot muilta	<u>1 127</u>	<u>564</u>	<u>1 127</u>	<u>564</u>
Osinkotuotot yhteensä	1 127	564	1 192	29 984

Muut korko- ja rahoitustuotot

Muilta	79	75	79	66
Saman konsernin yrityksiltä	<u> </u>	<u> </u>	<u>45</u>	<u>31</u>
	79	75	124	98

Korkokulut ja muut rahoituskulut

Saman konsernin yrityksille			70	45
Muille	<u>1 428</u>	<u>1 797</u>	<u>680</u>	<u>958</u>

Korkokulut yhteensä	1 428	1 797	751	1 004
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-222	-1 158	565	29 078

7 Tilinpäätössiirrot

Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus

Aineettomat oikeudet			-72	87
Muut pitkävaikutteiset menot			-20	9
Rakennukset ja rakennelmat			353	36
Koneet ja kalusto			-101	9
Yhteensä			160	141
Konserniavustus			17 500	0
Tilinpäätössiirrot yhteensä			17 660	141

8 Tuloverot

Tuloverot konserniavustuksesta			-3 500	0
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-3 846	-4 605	-12	-135
Laskennallisen verovelan/-saamisen muutos	-295	-3 579		
Yhteensä	-4 140	-8 184	-3 512	-135

Taseen liitetiedot

Pysyvien vastaavien erittely

	2018	Konserni 2017	2018	Emoyhtiö 2017
10 Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	12 826	11 930	4 470	4 400
Lisäykset	704	896	46	70
Hankintameno 31.12.	13 531	12 826	4 516	4 470
Kertyneet poistot 1.1.	-10 311	-9 320	-3 593	-3 069
Tilikauden poistot	-993	-991	-518	-524
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 227	2 515	405	877
Liikearvo				
Hankintameno 1.1.	31 526	31 526	7 196	7 196
Hankintameno 31.12.	31 526	31 526	7 196	7 196
Kertyneet poistot 1.1.	-25 141	-23 925	-7 196	-7 196
Tilikauden poistot	-1 216	-1 216	0	0

Kirjanpitoarvo 31.12.	5 169	6 385	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	528	528	140	140
Lisäykset	790	0	0	0
Vähennykset	-20	0	-15	0
Hankintameno 31.12.	1 298	528	125	140
Kertyneet poistot 1.1.	-234	-206	-99	-92
Vähennysten kertyneet poistot	12	0	7	0
Tilikauden poistot	-90	-28	-5	-8
Kirjanpitoarvo 31.12.	986	294	28	41
Ennakkomaksut				
Lisäykset	260	0	260	0
Hankintameno 31.12.	260	0	260	0
Aineettomat hyödykkeet yhteensä				
Hankintameno 1.1.	44 881	43 984	11 807	11 736
Lisäykset	1 754	896	305	70
Vähennykset	-20	0	-15	0
Hankintameno 31.12.	46 615	44 881	12 097	11 807
Kertyneet poistot 1.1.	-35 687	-33 451	-10 888	-10 357
Vähennysten kertyneet poistot	12	0	7	0
Tilikauden poistot	-2 300	-2 236	-524	-532
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 641	9 194	692	918
11 Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	840	839	272	272
Lisäykset	0	1	0	0
Vähennykset	-88	0	0	0
Arvonkorotukset 1.1.	113	113	34	34
Kirjanpitoarvo 31.12.	865	953	307	307
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	7 518	7 533	5 254	5 254
Lisäykset	14	0	14	0
Vähennykset	-2 413	-14	-1 214	0
Hankintameno 31.12.	5 119	7 518	4 054	5 254
Kertyneet poistot 1.1.	-4 751	-4 520	-2 914	-2 723
Vähennysten kertyneet poistot	1 586	14	610	0

Tilikauden poistot	-592	-245	-546	-191
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 363	2 767	1 204	2 340
Siirto- ja jakeluverkko				
Hankintameno 1.1.	193 986	210 618	0	0
Lisäykset	11 669	15 576	0	0
Vähennykset	-1 423	-32 207	0	0
Hankintameno 31.12.	204 233	193 986	0	0
Kertyneet poistot 1.1.	-75 699	-87 165	0	0
Vähennysten kertyneet poistot	1 393	19 524	0	0
Tilikauden poistot	-8 189	-8 057	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	121 739	118 288	0	0
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	4 409	5 088	958	1 717
Lisäykset	148	144	41	48
Vähennykset	-111	-822	-60	-807
Hankintameno 31.12.	4 447	4 409	940	958
Kertyneet poistot 1.1.	-4 042	-4 551	-804	-1 396
Vähennysten kertyneet poistot	107	678	55	675
Tilikauden poistot	-142	-169	-53	-83
Kirjanpitoarvo 31.12.	369	367	138	154
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	1 888	2 868	0	0
Lisäykset	4 825	233	0	0
Vähennykset	-1 489	-1 213	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 223	1 888	0	0
Aineelliset hyödykkeet yhteensä				
Hankintameno 1.1.	208 641	226 944	6 485	7 244
Lisäykset	16 656	15 954	56	48
Vähennykset	-5 524	-34 257	-1 274	-807
Hankintameno 31.12.	219 773	208 641	5 267	6 485
Kertyneet poistot 1.1.	-84 491	-96 237	-3 719	-4 119
Vähennysten kertyneet poistot	3 086	20 216	665	675
Tilikauden poistot	-8 922	-8 470	-599	-274
Arvonkorotukset	113	113	34	34
Kirjanpitoarvo 31.12.	129 558	124 263	1 648	2 800

12 Sijoitukset

Osakkeet saman konsernin yrityksissä

Hankintameno 1.1.			6 492	7 707
Vähennykset			0	-1 215
Kirjanpitoarvo 31.12.			6 492	6 492
Osakkeet omistusyhteisyrityksissä				
Hankintameno 1.1.	66 973	65 240	66 105	65 100
Lisäykset	3 475	2 046	1 087	1 498
Vähennykset	-1 759	-313	-1 531	-493
Kirjanpitoarvo 31.12.	68 690	66 973	65 660	66 105
Muut osakkeet ja osuudet				
Hankintameno 1.1.	10 846	10 846	10 846	10 846
Lisäykset	2	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 848	10 846	10 846	10 846
Sijoitukset yhteensä				
Hankintameno 1.1.	77 819	76 086	83 442	83 653
Lisäykset	3 477	2 046	1 087	1 498
Vähennykset	-1 759	-313	-1 531	-1 708
Kirjanpitoarvo 31.12.	79 538	77 819	82 998	83 442
Omistukset muissa yrityksissä				
	Omistusosuus	Omistusosuus	Omistusosuus	Omistusosuus
	%	%	%	%
Konserniyritykset				
Kymenlaakson Sähköverkko Oy, Kotka	100,0	100,0	100,0	100,0
Osakkuusyrietykset				
Orimattilan Lämpö Oy, Orimattila	45,0	45,0	45,0	45,0
Kymppivoima Oy, Helsinki	32,2	31,9	32,2	31,9
Kymppivoima Hankinta Oy, Helsinki	25,0	25,0	25,0	25,0
Kymppivoima Hydro Oy, Helsinki	20,1	20,1	20,1	20,1
Elvera Oy, Mikkeli	20,5	20,5	20,5	20,5
Kaakon Alueverkko Oy, Hamina	50,0	50,0		
		Konserni		Emoyhtiö
	2018	2017	2018	2017

13 Saamiset

Saamiset saman konsernin yrityksiltä

Myyntisaamiset			398	286
Yhteensä			398	286
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä				
Myyntisaamiset	67	20	15	14
Yhteensä	67	20	15	14
Muut saamiset				
Ennakkomaksut	43	161	43	161
Siirtosaamisten olennaiset erät				
Sähkön hankinta	255	3	255	3
Korkojaksotukset	0	1	0	1
Henkilöstökulujaksotukset	21	45	14	30
Tuloverot	132	1 328	132	1 328
Seb Leasing	565	0	0	0
Muut	55	131	37	124
Siirtosaamiset yhteensä	1 028	1 509	438	1 487

14 Oma pääoma

Sidottu omapääoma

Osakepääoma 1.1.	230	230	230	230
Osakepääoma 31.12.	230	230	230	230
Ylikurssirahasto 1.1.	19 015	19 015	19 015	19 015
Ylikurssirahasto 31.12.	19 015	19 015	19 015	19 015
Vararahasto 1.1.	284	284	284	284
Vararahasto 31.12.	284	284	284	284
Sidottu omapääoma yhteensä	19 529	19 529	19 529	19 529

Vapaa omapääoma

Käyttörahassto 1.1.	-20 152	45 316	-20 152	45 316
Omien osakkeiden hankinta	0	-71 310	0	-71 310
Voittovarojen siirto	30 538	5 842	30 538	5 842
Osingonjako	-8 298	0	-8 298	0
Käyttörahassto 31.12.	2 088	-20 152	2 088	-20 152
Edellisten tilikausien voitto	54 105	26 596	30 538	23 396
Siirto käyttörahasstoon	-30 538	-5 842	-30 538	-12 396
Osingonjako	0	-11 000	0	-11 000
	23 566	9 754	0	0
Tilikauden voitto	18 619	44 351	14 937	30 538

Vapaa omapääoma yhteensä	44 274	33 953	17 025	10 386
Oma pääoma yhteensä	63 803	53 482	36 554	29 915

Konsensissa kertyneestä poistoerosta omaan pääomaan merkitty osuus 20 396 568,36 euroa.

Laskelma emoyhtiön vapaasta omasta pääomasta 31.12.

Käyttörahassto			2 088	-20 152
Tilikauden voitto			14 937	30 538
Yhteensä			17 025	10 386

15 Tilinpäätössiirtojen kertymä

Tilinpäätössiirtojen kertymä emoyhtiössä muodostuu kertyneestä poistoerosta.

	Konserni		Emoyhtiö	
	2018	2017	2018	2017
16 Pitkäaikainen vieras pääoma				
Muut velat				
Sähköliittymismaksut	69 459	67 558		
17 Lyhytaikainen vieras pääoma				
Velat saman konsernin yrityksille				
Ostovelat			4	0
Muut velat			5 130	15 422
Yhteensä			5 134	15 422
Velat omistusyhteisyriyksille				
Ostovelat	4 451	2 797	2 355	1 265
Siirtovelkojen olennaiset erät				
Myyntin jaksotus	45	37	18	14
Henkilöstökulujaksotukset	801	779	507	493
Lainojen korot	135	146	53	59
Ostojen jaksotus	235	85	235	85
Tuloverot	172	3 314	0	0
Seb leasing	902	0	0	0
Muut	166	437	12	12
Yhteensä	2 458	4 797	826	663

Muut liitetiedot

	Konserni		Emoyhtiö	
	2018	2017	2018	2017

18 Annetut vakuudet

Velat, joiden vakuudeksi on annettu omaisuutta, ja vakuuksien arvo

Rahalaitoslainat	0	2 472	0	2 472
Annetut yrityskiinnitykset	8 000	28 000	3 000	18 000

Yhtiön voimassaolevien yrityskiinnitysten kokonaismäärä on 45 miljoonaa euroa, josta yhtiön hallussa on 42 miljoonaa euroa ja rahalaitosten hallussa on 3 miljoonaa euroa. Konsernin voimassaolevien yrityskiinnitysten määrä on 115 miljoonaa euroa, josta konsernin hallussa on 107 miljoonaa euroa ja rahalaitosten hallussa on 8 miljoonaa euroa.

Muut omasta puolesta annetut vakuudet

Vuokranmaksun vakuudet	136	139	136	139
Muut vakuudet	9	9	9	9

Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta annetut vakuudet

Takauksen kokonaismäärä			41 833	45 944
Lainapääoma			41 833	45 944

Muiden puolesta annetut vakuudet

Takaussitoumusten enimmäismäärä	3 338	5 514	3 338	5 514
------------------------------------	--------------	-------	--------------	-------

19 Vastuusitoumukset ja muut vastuut

Korkojohdannaiset / Suojausten kuvaukset	Konserni	Emoyhtiö
	2018	2018
Koronvaihtosopimus 1, suojaa yksittäistä lainaa		
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo 31.12.	12 500	12 500
Sopimuksen erääntymispäivä 22.5.2022		
Vaihtuva korko on vaihdettu kiinteäksi		
Johdannaissopimuksen käypä arvo	-158	-158
Koronvaihtosopimus 2, suojaa yksittäistä lainaa		
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo 31.12.	13 000	13 000
Sopimuksen erääntymispäivä 20.6.2022		
Vaihtuva korko on vaihdettu kiinteäksi		
Johdannaissopimuksen käypä arvo	-218	-218
Koronvaihtosopimus 3, suojaa lainasalkkua		
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo 31.12.	10 000	10 000
Sopimuksen erääntymispäivä 20.10.2025		
Vaihtuva korko on vaihdettu kiinteäksi		
Johdannaissopimuksen käypä arvo	-337	-337
Koronvaihtosopimus 4, suojaa lainasalkkua		
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo 31.12.	6 000	6 000
Sopimuksen erääntymispäivä 21.6.2027		
Vaihtuva korko on vaihdettu kiinteäksi		

Johdannaissopimuksen käypä arvo		-131		-131
Koronvaihtosopimus 5, suojaa yksittäistä lainaa				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo 31.12.		17 431		
Sopimuksen erääntymispäivä 2.6.2022				
Vaihtuva korko on vaihdettu kiinteäksi				
Johdannaissopimuksen käypä arvo		-391		
Koronvaihtosopimus 6, suojaa lainasalkkua				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo 31.12.		5 000		
Sopimuksen erääntymispäivä 20.10.2023				
Vaihtuva korko on vaihdettu kiinteäksi				
Johdannaissopimuksen käypä arvo		-162		
Koronvaihtosopimus 7, suojaa leasingvastuuta				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo 31.12.		19 365		
Sopimuksen erääntymispäivä 24.4.2029				
Vaihtuva korko on vaihdettu kiinteäksi				
Johdannaissopimuksen käypä arvo		-293		
Koronvaihtosopimus 8, suojaa lainasalkkua				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo 31.12.		6 000		
Sopimuksen erääntymispäivä 3.6.2027				
Vaihtuva korko on vaihdettu kiinteäksi				
Johdannaissopimuksen käypä arvo		-132		
		Konserni		Emoyhtiö
	2018	2017	2018	2017
Sähköjohdannaiset, yhteensä				
Sopimusten nimellisarvo	33 306	30 754	33 306	30 754
Sopimusten käypä arvo	12 631	342	12 631	342
Ostettu, GWh	1 663	1 316	1 663	1 316
Myyty, GWh	708	247	708	247

Sähköjohdannaisten ostoihin 2018 sisältyy OTC-markkinoilta ostettuja sähköoptioita 74 GWh. Sopimuksista maksettu preemio on yhteensä 42 873,60 euroa, joka on kokonaan kirjaamatta kuluksi. Sähköoptiot erääntyvät vuosina 2019–2020. Muut sähköjohdannaissopimukset erääntyvät vuosina 2019–2023.

Arvonlisäveron tarkistusvastuu kiinteistöinvestoinneista

Yhtiöt ovat velvollisia tarkistamaan 2010–2018 valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistöjen verollinen käyttö muuttuu tarkistuskauden aikana. Konsernin vastuun määrä on 158 935,77 euroa ja viimeinen tarkistusvuosi on 2027. Yhtiön vastuun määrä on 153 042,16 euroa ja viimeinen tarkistusvuosi on 2027.

Muut vastuusitoumukset

Emoyhtiöllä on toimitiloistaan 6 ja 13 vuoden pitkäaikaiset vuokrasopimukset. Vuokra-ajat alkoivat 1.5.2015 ja ne voidaan irtisanoa 6 kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen ensimmäisen kerran 30.4.2021 ja 31.12.2027. Kuukausivuokrat ovat 20 990,88 ja 17 093,59 euroa. Tästä sopimuksesta aiheutuva vuokravastuu yhtiölle on 31.12.2018 tilinpäätöksessä yhteensä 2 036 173,64 euroa.

	Konserni		Emoyhtiö	
	2018	2017	2018	2017
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	314	320	314	320
Myöhemmin maksettavat	1 722	2 171	1 722	2 171
Yhteensä	2 036	2 491	2 036	2 491

20 Lähipiiriliiketoimet

Lähipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

Konsernin lähipiiriin kuuluville henkilöille ei ole myönnetty lainoja eikä heidän puolestaan ole annettu takauksia tai muita vakuuksia.

	Konserni		Emoyhtiö	
	2018	2017	2018	2017

21 Tuloveroja koskevat liitetiedot

Laskennalliset verovelat

Poistoerosta			0	32
Arvonkorotuksesta			7	7
Laskennalliset verovelat yhteensä			7	39

Emoyhtiön laskennallisia veroja ei ole kirjattu kirjanpitoon.

Konsernin laskennalliset verovelat ja -saamiset

Laskennalliset verosaamiset

Sisäisestä katteesta	2 988	3 115		
Laskennalliset verovelat				
Tilinpäätössiirroista	8 866	8 698		
Jaksotuseroista ja väliaikaisista eroista	23	23		
Yhteensä	8 888	8 720		

Sähkötoimintojen eriyttäminen

Kymenlaakson Sähkö -konsernissa harjoitettavat sähkömarkkina-alaissa tarkoitetut eriytettävät sähköliiketoiminnot ovat sähköverkkotoiminta ja muu sähköliiketoiminta. Sähköverkkotoimintaa harjoittaa Kymenlaakson Sähköverkko Oy, jonka tilinpäätös sisältää verkkoliiketoiminnan tiedot. Verkkoliiketoiminnan tuloslaskelmaa ja tasetta ei ole sisällytetty konsernitilinpäätöksen liitetietoihin. Muuta sähköliiketoimintaa harjoittaa emoyhtiö Kymenlaakson Sähkö Oy.

Muun sähköliiketoiminnan tuloslaskelma ja tase

Muun sähköliiketoiminnan tuloslaskelma ja tase vastaavat Energiapalvelut-yksikön tuloslaskelmaa ja tasetta. Muulle sähköliiketoiminnalle suoraan kohdistettavissa olevat tuotot ja kulut sekä varallisuus- ja pääomaerät on kohdistettu Energiapalvelut-yksikölle. Konsernin ja liiketoimintojen väliset tapahtumat on käsitelty sopimusten mukaisilla sisäisillä veloituksilla.

Suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperiaatteet

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina käyttöomaisuusesineiden taloudellisen pitoajan perusteella.

Poistoajat ovat:

Aineettomat oikeudet

Atk-ohjelmat

3–5

vuotta

Muut pitkävaikutteiset menot

10

vuotta

Koneet ja kalusto

5–10

vuotta

Muun sähköliiketoiminnan tuloslaskelma

Muun sähköliiketoiminnan tuloslaskelma

1.1.–31.12.2018

(tuhatta euroa)

	2018		2017	
Liikevaihto		73 537		48 839
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-66 017		-39 055	
Ulkopuoliset palvelut	-1 209	-67 227	-621	-39 676
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-1 395		-1 296	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-287		-233	
Muut henkilösivukulut	-24	-1 706	-25	-1 554
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot				
Muista pysyvien vastaavien hyödykkeistä	-435	-435	-416	-416
Liiketoiminnan muut kulut				
Vuokrakulut	-15		-15	
Sisäiset kulut	-1 773		-1 773	
Muut liiketoiminnan muut kulut	-1 871	-3 659	-2 013	-3 801
Liikevoitto		510		3 392
Rahoitustuotot ja -kulut				
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista				
Muilta	1 126		563	
Muut korko- ja rahoitustuotot				

Muilta	0		0	
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-35			
Muille	-290	801	-801	-237
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		1 311		3 155
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron muutos				
Muista pysyvien vastaavien hyödykkeistä	-251		84	
Konserniavustus	17 500	17 249	0	84
Tuloverot		-3 712		-648
Tilikauden voitto		14 849		2 591

Muun sähköliiketoiminnan tase

Muun sähköliiketoiminnan tase 31.12.2018

(tuhatta euroa)

VASTAAVAA	2018		2017	
Pysyvät vastaavat				
Aineettomat hyödykkeet				
Muut aineettomat hyödykkeet	244			642
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	191	434		
Aineelliset hyödykkeet				
Muut aineelliset hyödykkeet	31	31	2	2
Sijoitukset		69 594		70 038
Vaihtuvat vastaavat				
Saamiset				
Pitkäaikaiset saamiset				
Muut saamiset		5 321		2 459
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset saman konsernin yrityksiltä	398		286	
Myyntisaamiset	11 184		10 168	
Muut saamiset	43		153	
Siirtosaamiset	265	11 890	56	10 663
		87 269		83 804
VASTATTAVAA				
Oma pääoma				
Osakepääoma	100		100	
Muut rahastot	-17 710		-20 301	
Tilikauden voitto	14 849	-2 762	2 591	-17 610
Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero		0		163
Vieras pääoma				
Pitkäaikainen				
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma				

Muut velat	26 722	26 722	<u>33 305</u>	33 305
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma				
Muu sisäinen koroton vieras pääoma		41 789		59 159
Lyhytaikainen				
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma				
Muut velat	4 111	4 111	<u>4 111</u>	4 111
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma				
Saadut ennakot	10 553		0	
Ostovelat	5 788		3 152	
Siirtovelat	619		477	
Muut velat	449	17 409	<u>1 046</u>	<u>4 676</u>
		87 269	<u>83 804</u>	<u>83 804</u>

Tilintarkastuskertomus

Kymenlaakson Sähkö Oy - Kymmenedalens El Ab -nimisen yhtiön yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Kymenlaakson Sähkö Oy - Kymmenesalens El Ab -nimisen yhtiön (y-tunnus 0128951-2) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsitksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta

realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa.

Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnitteleme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lakiin perustuvat lausunnot

Olemme tutustuneet hallituksen laatimaan tilinpäätöksen liitetiedoissa esitettyyn eriytetyn toiminnon tuloslaskelmaan, taseeseen ja lisätietoihin. Lausuntonamme esitämme, että ne on laadittu sähkömarkkinalain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti.

Kouvolassa 7. maaliskuuta 2019

KPMG OY AB

Kaija Pakkanen

KHT, JHT

Hallintoneuvoston lausunto

Hallintoneuvosto on tänään pitämässään kokouksessa käsitellyt Kymenlaakson Sähkö Oy:n tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sekä tilintarkastuskertomuksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Hallintoneuvosto puoltaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vahvistamista sekä hallituksen ehdotusta voittovarojen käyttämisestä.

Kouvolassa 20.3.2019

Hallintoneuvoston puolesta

Markus Kalliokivi

hallintoneuvoston puheenjohtaja

Kymenlaakson Sähköverkko Oy tuloslaskelma

Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n tuloslaskelma 1.1.–31.12.2018

(tuhatta euroa)

	2018	2017
Liikevaihto	54 085	47 962
Valmistus omaan käyttöön	0	1
Liiketoiminnan muut tuotot	680	37 836
Materiaalit ja palvelut	-16 372	-16 959
Henkilöstökulut	-1 496	-1 500
Poistot ja arvonalentumiset	-10 733	-10 533
Liiketoiminnan muut kulut	-6 269	-5 995
Liikevoitto	19 896	50 812
Rahoitustuotot ja -kulut	-722	-816
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	19 174	49 996
Tilinpäätössiirrot	-18 500	-18 134
Tuloverot	-333	-4 470
Tilikauden voitto	340	27 392

Kymenlaakson Sähköverkko Oy

tase

Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n tase 31.12.2018

(tuhatta euroa)

VASTAAVAA	2018		2017	
Pysyvät vastaavat				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	1 822		1 638	
Liikearvo	5 169		6 385	
Muut pitkävaikutteiset menot	960	7 950	<u>254</u>	8 277
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	558		646	
Rakennukset ja rakennelmat	159		427	
Siirto- ja jakeluverkosto	136 680		133 862	
Koneet ja kalusto	231		214	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 223	142 852	<u>1 888</u>	137 037
Sijoitukset				
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	3		3	
Muut osakkeet ja osuudet	2	5	<u>0</u>	3
Vaihtuvat vastaavat				
Saamiset				
Lyhytaikaiset				
Myyntisaamiset	17 024		15 896	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	5 134		15 422	
Siirtosaamiset	610	22 767	<u>22</u>	31 341
Rahat ja pankkisaamiset		1 082	<u></u>	930
		174 656	<u></u>	<u>177 588</u>
VASTATTAVAA				
Oma pääoma				
Osakepääoma	8		8	

Muut rahastot				
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	6 484		6 484	
Edellisten tilikausien voitto	392		-27 000	
Tilikauden voitto	340	7 224	<u>27 392</u>	6 884
Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero		44 329		43 329
Vieras pääoma				
Pitkäaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	37 722		41 833	
Muut velat	69 459	107 181	<u>67 558</u>	109 391
Lyhytaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	4 111		4 111	
Saadut ennakot	111		133	
Ostovelat	3 661		3 423	
Velat saman konsernin yrityksille	398		286	
Muut velat	6 009		5 898	
Siirtovelat	1 632	15 922	<u>4 134</u>	<u>17 984</u>
		174 656	<u>177 588</u>	

